ՏԱՐԻ 45-ՐԴ ԹԻՒ 240 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆՎԱՐ 28/10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 2 ՋԻԼՔԱՏԷ 28 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1317 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅՆ ՆԵՒՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ I EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS E. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՕՀԱՆԷՍ Ե. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Ամ. որ կ'ուզուրէն ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճասէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Դաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՑԱՆՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պարմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولو داره‌سی

ՍԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՐԸ ՀԱՆԳԵՊ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

Վերջին պահուն հերոսական թղթաբերով հասած թերմերը մանրամասնօրէն կ'իմացնեն այն միջադէպութիւնները որոնք տեղի ունեցան անցեալ եռանդաթի Ֆրանսայի խորհրդարանին մէջ, Զարին ընդունելութեան համար ծախսուած գումարներուն վաւերացմանը համար։

Երեսփոխան Ֆէժմանի և Սէմբա օգտուելով պարագայէն, ուզեցին ապացուցանել թէ ռուսական կառավարութիւնը երբէք բգամար չէ եղած Ֆրանսայի միջազգայնազգեցութեանը դիմանալուն, և թէ վերջին եղելութիւնները, Նանսէնի Ամերիկայէն Սուրբ Պետերբուրգի մէջ անցած դարձածը, լիովին լուսաբանած են այս մտքէն։

Մ. Սէմբայի նմանի ծայրագոյն ձախակողմեանի պատկանող Մ. Բոլէն Մէրիու միջնորդ դաղափարը յայտնած է, և թէեւ խորհրդարանը 46 ձայնի դէմ 496 ձայնով մերժեցաւ չէ եղած վերոյիշեալ երեսփոխանութիւնն ազդարարութիւններուն, ընդունելով Վալէք Ռուսոյի առաջարկութիւնները և հէնրիարտ հռչակելով Տէլքասէի խորհրդադարձութիւնները ի մասին երկակի դիմակցութեան, տարակոյս չի կայ թէ երեսփոխանական վիճաբանութիւններուն մէջ հակառակորդի տուներուն կրկնակի լարագանդեր ունենալը, իրականին մէջ զոյգ չի կրնար համարուիլ միջազգային կարեւորութեան։

Ֆրանքոռուս յարաբերութիւններուն շուրջը երկու կարգի գաղափարներ կը ծնին, առաջինները քիչ և երկրորդը արտաքին քաղաքականութեան տեսակէտէն։ Այս վերջին կէտը մեծանդ աւելի շօշափելի ըլլալու համանքը ունի, ցեղասիրութիւնը դատողութեանը հաւար, որ ամէն պարագայի մէջ կը պահանջէ որ երկու կառավարութիւններուն մտերմութիւնը փայլուն իրականութիւններով միայն ապացուցուի։

Այս պարագան ա՛նքան դիւրաւ է որ երբ ժողովուրդներու գաղափարները հակնալու հետաքրքրութիւնը մշակողները՝ կարելի եղածին չափ Եւրոպայի կամ Նոր Աշխարհի խոնարհ դասակարգներուն կարծիքը իմանալ ուզեն ֆրանքոռուս զինակցութեան մասին, պիտի տեսնեն որ դիւանագիտութեան նրբութիւններէն զուրկ այդ միւնոյն դասակարգը դաղափարակից է Մ. Սէմբայի։ Մենք մեր շրջանակին մէջ ըրած ենք այդ փորձը, և տեսած ենք որ տափակ երեւցող գիւղացիներ որոնք չաթթը կամ ամիսը անգամ մը լրագրի երես կը տեսնեն, մեծ անտարբերութիւնով կը հաւատան թէ «Ռուսիա կը խաբէ Ֆրանսան, չարունակ այս վերջինէն դրամ քաշելով։»

Հոդեբանական տեսակէտով այդ անտարբերութիւնը կը նշանակէ թէ վերոյիշեալ գիւղացիներուն կարծիքը ընական է, քանի որ ան ուղղակի մասնաձիւմի մը դեռ քաղաքագիտութեան անվերջանալի անցուդարձերովը չյոգնած իմացականութեան մէջ վրայ ազդած՝ ամենաթարմ տպաւորութեանը արդիւնքն է։

Ըստ մեզ, ի զուր պահպանողական և յաճախ կէս պահպանողական և կէս ազատական կուսակցութիւններու վերաբերեալ թերթեր կ'ուզեն հաւատցնել հանրութեան կարծիքին թէ, ֆրանքոռուս դաշնակցութիւնը վերադարձուցած է Ֆրանսայի այն միջազգային դիրքը, որը ունէր այս վերջինը Սէսանի և Մէյնի ազէանքէն առաջ։

Այս կարգի թերթերը — որոնց դաղափարակից կը գտնուի «Լեանէքանտանս Պէլմ»ն ալ — աւելի տրամաբանական լեզու մը գործածած պիտի ըլլային եթէ ըսէին թէ, Ֆրանսա բուն իսկ այդ օրերը մոռնալով, վիրատեղծելով իր ցամաքային և ծովային ուժերը, 5 միլիառ տուգանք մը վճարելէ յետոյ, 15-20 միլիառ նորէն ծախսելէն վերջն է որ կրկին չուզեր և հոգի առաջ Եւրոպայի մեծ տերութեանց չարքին մէջ։ Բրոնշեռատի այցելութենէն չատ առաջ այցելութիւն մը որ Ֆրանքոռուս զինակցութեան իր թարգմանառաջին եղելութիւնը հանդիսացաւ, Գերմանիա քաջ դգացած էր թէ Ֆրանսա հսկայ քայլերով կը յառաջանայ։ 1878ի և 1889ի թուականները այս իրողութիւնը հաստատող անխուսանելի վկաներ են։

Եւ արդէն ինչ պէտք ունինք երկարօրէն բացատրութիւններ տալու այս մասին, ամէն մարդ կրնայ համոզուիլ թէ Ռուսին Ֆրանսայի ներքին ու արտաքին զօրութիւններուն լրջութիւնը ըմբռնելով է որ մօտեցաւ անոր, և այս մերձեցումը չի նշանակեր թէ միւս կառավարութիւնները քնանալով այդ պահուն։ Միայն Ռուսիա արթուն մնացած էր, միայն Ռուսիա կը զդար Ֆրանսայի պատկառանքը և սքանչացմամբ ներշնչող յառաջդիմութիւնները։

Հետեւաբար հիշդ են Մ. Սէմբայի և Մ. Տէժանթի կարծիքները, և այս վերջի 5-6 տարուան եղելութիւնները լիովին կ'ապացուցանեն թէ, Ռուսիա թէև օրինական տեսակէտով կը պարտէր ատիճան մը պաղ ուղղութեան մը հետեւիլ Գերմանիոյ, հանդէպ Ֆրանսայի հետ ունեցած մտերմութեան չափ բարեհամաձայն վարուելէն զատ, Ռուսիա ուրեմն որ կրնար քան մը ընել Ֆրանսայի, իրականին մէջ ճիշտ աւելի Գերմանիոյ ծառայութիւններ մատուցած է։

Այս կէտը անվիճելի է. գալով ներքին քաղաքականութեան տեսակէտին, այս մասին տեղագիր անդունդ մը կայ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մէջ։ Արդէն ո և է երկրի մը համար ներքին ու արտաքին տարբեր քաղաքականութիւններ ունենալը բնականին մէջ տարօրամարտական ընթացք մը ունենալ ըսել է։ Բայց քանի որ տարուած ենք գործնական, «բրաթիք» ըլլալու սկզբունքը ընդունելու, առայժմ չպիտի կրնանք նկատել տալ, որ կը չարունակէ ունենալ իր յաջող ազդեցութիւնը կամ հակազդեցութիւնը, բայց չարունակաբար։

Մէկ խօսքով, եթէ Ֆրանքոռուս զինակցութիւնը որոշ և սահմանափակ նպատակներու կամ չափերու համար վերապահուած չէ, չի յուսացուիր որ երկու երկիրները միւնոյն ուղղութիւնը ունենան. մինչեւ իսկ արտաքին քաղաքականութեան մէջ, օրինակի համար միւնոյն քաղաքականութեան կամ խաղաղութեան ոգին, և ներկայ պայմանները անխախտ պահելու պատրուակաւ։ Գիտնալ պէտք է թէ ռուս քաղաքականութիւնը ամէն քաղաքականութիւնէ աւելի «բրաթիք» և չանխնդիր է։ Կորչաքոֆ և Լոպանոֆ այդ ոգւով միայն համաձայնեցան։

Ս. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԵԹԷ ՄԵՐԱՆԱՆՔ

Երբ որ դուն ծերանաս, ես արդէն ծերացած պիտի ըլլամ, դեղձան վազերս ալ ճերմկցած պիտի դանես. այն ատեն, մայիս ամսուն պիտի երթանք արեւոտ պարտէզին մէջ մեր դողդոջ ծունկերը ստաջնելու արեւուն ճառագայթներուն տակ. գարունը նոր եռանդով պիտի վառէ մեր սրտերը. թեղջներուն տակ նստած պիտի դիտենք հերուան օրերը նուազկոտ պղտիկ աչքերով. ու ես քեզ պիտի խնդանեմ գլխու ճճռումներով։ Ու երբ դուն, Ադու՛որս, ծերանաս ես արդէն ծերացած պիտի ըլլամ, ու դեղձան մազերս ալ ճերմկցած պիտի դանես. այն ատեն մայիս ամսուն պիտի երթանք արեւոտ պարտէզին մէջ, մեր դողդոջ ծունկերը ստաջնելու արեւուն ճառագայթներուն տակ. գարունը նոր եռանդով պիտի վառէ մեր սրտերը. թեղջներուն տակ նստած պիտի դիտենք հերուան օրերը նուազկոտ պղտիկ աչքերով. ու ես քեզ պիտի խնդանեմ գլխու ճճռումներով։ Ու երբ դուն, Ադու՛որս, ծերանաս ես արդէն ծերացած պիտի ըլլամ, ու դեղձան մազերս ալ ճերմկցած պիտի դանես։

* * *

Մեր հին բարեկամ նատարանին վերայ, որ կանաչցած պիտի ըլլայ մամուռներով, պիտի դանք խօսիլ, հոն, պիտի ունենանք տխուր ու չատ անուշ ժպիտ մը, և մեր խօսակցութիւնները յաճախ աղուոր համբոյրով մը պիտի աւարտենք. և ատենի մը այնպէս անդամներ կրկնուած «քեզ կը սիրեմներս», այն ատեն գգուանքով պիտի հաշուենք։ Հազարաւոր բաներու վերոյշումը պիտի ունենանք, պղտիկ ուրիշներն իսկ չպիտի մոռնանք. այդ պահուն, կեանքս արեւէն ճառագայթ մը պիտի իյնայ քաղցր փայփայանքով վարդագունելու մեր ձիւն մազերը. այն ատեն աղուորս, երբեմի ծեր նրատարանին վրայ կանանցած բոլորովին մամուռներով պիտի գանք խօսակցիլ։

* * *

Ես գիտեմ, թէ քեզ օրի օրի աւելի կը սիրեմ, այսօր աւելի քան երեկ, ու վաղը աւելի քան այսօր. մեր սէրը պիտի ըլլայ աւելի խաղաղ ու ամրապինդ ու այն ատեն որո՛ւ հոգ մեր այտերուն խորշումները։ իմ մտածումներս պիտի ըլլան քուկիններդ ալ և երազանքի օրերը յիշատակներով պիտի լեցուին. մեր յուշերը աւելի պիտի փափաքելի մեզի ու չարունակ մեր մէջ տարբեր հանկոյցներ պիտի հիւսուին։ Իրաւ է թէ՝ պիտի ծերանամ, ընկճած տարիներու լեռին տակ, բայց ուժգով պիտի սեղմեմ ձեռքդ ամէն օր, և ինչքա՜ն գիտես, աղուորս, որովհետեւ օր օրի քեզ պէտքի կը սիրեմ, այսօր աւելի քան երեկ ու վաղը աւելի քան այսօր։

* * *

Ու այս աղուոր սէրը որ կ'անցնի երազի մը պէս, կուզեմ անվթար պահել սրտիս խորը ամրապէս. պահել եթէ հնար է աղդեցութիւնը անոր, չատ կարճօրէն, վայելելու համար զայն աւելի ուշ՝ դանդաղօրէն. ագահի մը պէս պիտի թաղեմ ինչ որ գայ անկէ, պիտի դիզեմ խանդավառին հին օրերուս համար, պիտի ըլլամ չափազանց հարուստ մը, դիզելով ոսկիները երիտասարդ սէրերուս. այսպէս անցնելով մեր օրերուն երջանկութիւնը որ կ'անհետի չուտով։ Ու այս աղուոր սէրը որ կ'անցնի երազի մը պէս, կ'ուզեմ անվթար պահել ամէնքն ալ սրտիս խորը ամրապէս։

* * *

Երբոր դուն ծերանաս, ես արդէն ծերացած պիտի ըլլամ, դեղձան մազերս ալ ճերմկցած պիտի դանես. այն ատեն մայիս ամսուն պիտի երթանք արեւոտ պարտէզին մէջ, մեր դողդոջ ծունկերը ստաջնելու արեւուն ճառագայթներուն տակ. գարունը նոր եռանդով պիտի վառէ մեր սրտերը. թեղջներուն տակ նստած պիտի դիտենք հերուան օրերը նուազկոտ պղտիկ աչքերով. ու ես քեզ պիտի խնդանեմ գլխու ճճռումներով։ Ու երբ դուն, Ադու՛որս, ծերանաս ես արդէն ծերացած պիտի ըլլամ, ու դեղձան մազերս ալ ճերմկցած պիտի դանես։

ՇՈՒՇԱՆ
(Հետեւողութիւնը)

ԻՆՉ ԿԱՆ, ԻՆՉ ՉԿԱՆ

ԱԶԳ. ՆՕԹԵՐ

Տարուոյն այս առաջին ամիսն ալ, գրականապէս, արդիւնաւոր կամ չանկեան հանգամանք մը ունենալ չի թուիր դժբաղդաբար։

Այն ինչ՝ կռնակին նոր տարուոյ և Մենդելան նշանակելի օրերուն դարձուցած, գրական անիմաստ պայքար մը էր ծնաւ Ազդ. Մամլոյն մէջ. պայքար մը, այո՛, ո՛րքան անորակելի ա՛յնքան ալ ողորմելի պայմաններու մէջ յառաջ եկած՝ նախանձոտութեամբ խել մը ուսանամիտներու, որոնք խմբագրի... պաշտօնն ան ու ան յանդիրաւի կամ յանտեղի ձաղկել կամ հարուածելու մէջ միայն կ'ըմբռնեն։

«Ըսի, բաւ, քաղաղ, գողցաւ» ներու պայմանագրական բառախաղերն էին արդարեւ, որ աւելի հրապարակային ձայն ու արձագանգ գտան։ Ուրայն պատուն, քանաբերն՝ իրը քանագող, կամ քանագողն՝ իրը քանաբեր, և վերջապէս՝ աւելի հիշեմ՝ զառանցող մը՝ իրը հանճարեղ գրագէտ փառաբանուեցան։

Բայց, վերջապէս՝ իրական բարեբաղդութիւն մը եղաւ որ, հասարակութեան լրջամիտ տարերներ էապէս անհետաքրքիր պայքարի աղմուկներուն, շուտով ըմբռնեցին իսկական արժանիքն ու փայլը օրուան գրչի մարդոց...։ Այնպէս չէ՞...։

* * *

Կ'ըսեն թէ, յոյս չկայ ապրելու, որ Երէցկան Սրբազան ընդդէմի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը։

Վերջապէս՝ վարչութիւն կայ ապանաւոր անձնաւորութեանց՝ ի պաշտօնէ եղած սիրաշահող Թախանձագրները, Ազդ. Մամլոյն պլանեւ և եռանդագին ջատագովականները, ապանաւ ամէն կողմէ մատուցուած խրախուսալից, քաջալերական հրաւէրներն ապարդիւն մնացին ահա։

Երկաթ տարիներէ ի վեր՝ Կիլիկիոյն զրաղեցնող ոչն կաթողիկոսական ընտրութիւնը ընտրելոյն կարգաց տարաձայնութիւններով պատճառաբանեալ հրաժարականին պատճառաւ, դէպ ի յետս, կամ յետադարձ չարժում մը, ընկրկում մը կ'ընէ։

Ու պատշա՞ճ է ըսել թէ, Ազգ. ընդհանուր չրջանակի մէջ, ոչն ծանօթ ընարութեան իր առաջին օրերուն մէջ բերած երջանիկ տպաւորութեան՝ կը յաջորդենչ՞իմ, տիսուր յուսախաբութեան մը արանջալից չչուկները։

* * *

Սահմանիչ հրէշեալ փնա՛ղներու՝ վերաբերութեան գործն ալ՝ քիչ ազմուկ չհանեց սակայն։

Թեր ու դէմ՝ չատ քաներ ըսուեցան թէեւ, գործին պատասխանատուներէն պատանեալ յանձնախմբի անդամներուն նկատմամբ, բայց հաշիներն ալ վերջապէս մատուցուեցան պատկանեալ ժողովին ի քննութիւն։

Ու հիմա, կը սպասենք գիտնալ թէ՝ իրա՞ւ է որ գործին ամբողջութեան մէջ դեղձաձիներ տեղի ունեցած են. ճի՞դ է որ, ոչ-կարօտներ՝ կարօտակալներու քով առընթեր, մասնաւոր շնորհներու ա՛լ արժանացած են. եւայլն, եւայլն։

Բայց, միւնոյն ատեն փափաքելի է դիտնալ թէ՝ այս խնդիրն ալ, ուրիշ դեղձաձիներու խնդրին հետ՝ պիտի թաղուի արդեօք։ Այդ թշուառական խնդիրը՝ որ Սամսթիոյ պէս կարեւոր բազմահազար թաղի մը թաղ. խորհրդին գլուխը կերա՞։

Դուցէ առարկողներ ըլլան սակայն, թէ թաղային այդ մարմինն ալ՝ արդէն իր կազմութեան մէջ բոլորովին իրարու ոչ համամիտ տարբերէ բաղկացած, իր գոյութեան երկարատեւութիւնը չի վայլեր, քանի որ նոյն այդ մարմինն՝ իր ընարութեան առաջին օրերուն ա՛նքան կամակոր, յաճառ նկարագիր մը ունեցաւ... գործի սկսելու համար։

* * *

—Բաւական է որչափ չատախօսեցինք, ըսաւ Լէրիշ։ «քիչ խօսինք, բայց ազէկ խօսինք... Տարի մը առաջ դուք ճանչցաք... Սմանտա անունով աղջիկ մը...

Փիլիէդի դէմքը կծկուեցաւ.

—Դանչելի՛ն, գոչաց։

—Այո՛, այո՛, գիտեմ՝... աւելորդ է հոգը։

—Այո՛... մէկտեղ կը բնակէինք, աղէկ էինք... նոյն իսկ երջանիկ... երբ աշխատութիւնս լմնար, երբ կուգաս իրար կը գտնէինք...

—Երազ մը, չէ՞, ընդմիջեց ոսոխականը աչքը քթթելով դէպ ի Տէրվալին... վերջապէս օր մը ալ դժուութիւնը եկաւ... ծեծկուեցաք...

—Բայց ո՞րկէ գիտէք կոր ասունք։

—Դո՛րթս է ասիկա... գիտէք, ամէն մարդ իրեն յատուկ մեծ պզտիկ տաղանդ մը ունի...

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՍԸ (34)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՍԻՐԸ

Ֆ.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

—Վերջապէս, չարունակեցաղջիկը դարձիւրը պարպելէն յետոյ։ Կոր Լէրիշ անմիջապէս նորէն լեցնել տուաւ, քանի մը ամիս յետոյ դիս ազատ ձգեցին... կոնայի գրեր։ Այն ատեն միտքս ինկաւ որ Բարիզ, պարոնի մը գրեմ որ ժամանակին սիրահարս եղած էր... ըսաւէս տաղ։

Կեցաւ, պէտք եղած բառը չկրնալով գտնել։

—Շարունակեցէք, պզտիկս... ըսել է պարոնը մարդավարի եղած էր հետերնիդ։

—Կը դիտեմ որ հետս չատ ազէկ եղած էր, իրաւաբխութեան ուսանող մը էր... Ուսմունքը աւարտելէն ետքն ալ տեսեր էի զինքը և իմացած էի որ Բարիզի մէջ նոտարի մը քով ատաջին գրագիր է եղեր։

«Վերջապէս՝ այս անձը Ֆրանսայի հիւպատոսին գրած էր, և Ֆրանսայի դիւանագէտին միջնորդութիւնը շնորհիլ... տան տերը ուր վարձավալ կամ աւելի ճիշդը բանտարկեալ էի, դիս թող տուաւ գլուխս յաւութիւններ չունենալու համար... Սպասո՛ղ եմ որ տակ տալով դիս Բեկրինեան գնած էր... վերջապէս հիւպատոսին ձեռքով պաշտպանիս ինձի հասցուցած քիչ մը դրամին մէջէն։ Բարիզ եկայ։ Բայց չէի գիտեր ո՞ւր երթամ։ Պաշտպանս տեսնէի՞... կը հասկնա՞ք անշուշտ, լաւ չէ՞ ըլար։ Այս մարդուն ինձի համար ըրածը չատ էր արդէն։ Շատ բարի էր և չէի ուզեր երթալ գլխու ցաւ ըլալ իրեն... Զորս օրվ է վէր հատատ ինձի դրկած դրամը, առջի կեանքս ձեռք ադի և ոտիկանութենէն խոչ տալու հաւատ։

«Զոչ կը ծախեմ ինքզինքս... բայց ասիկա ինձի չի յաջողիր կոր... և առաջին անգամ դուք էք որ դրամ կու տաք ինձի...

—Մտիկցիր ձեւ մը է ասիկա, որովհետեւ այդ խնդիրին գալով... ըսաւ քննիչը...

—Ադուոր, էֆանտիմ չեմ ես, գիտէք արդէն։

Ակամայ, Տէրվալ անհամբեր չարժում մը ըրաւ։

—Դոռ չերեւար կոր բարեհամիդ։

—Բ... ց ոչ... բայց ոչ... մինակ, կ'ուզէի ձեզի հարցում մը ընել։

Խօսեցէք, պարոն, ձերն եմ... բայց ուրիշ տեղ մը աւելի լաւ պիտի կրնայինք խօսիլ իրարու հետ... հոս իրարու խօսք չենք կրնար կոր իմանալ...

Իրաւ ալ քանի մը վայրկեանէ ի վեր, սրճարանը կինեներով և երիկ մարդերով կը լեցուէր։

Խօսակցութիւններ կը փոխանակուէին և ձաղներու ազմուկին մէջ խմողները հրամանները կ'որոտային սպասաւորներուն։

Եւ ազմուկը այնչափ կը մեծնար որ անկարելի կ'ըլլար հանդիստ խօսակցիլը։

—Սենեակս եկէք, ըսաւ Փիլիէդ, տարկա վստահութիւն պիտի ներշնչէ վարձակալուհիս։

Երեքը միասին դուրս ելան, Ֆօպուր Մօնմարթրէն վար իջան և հասան Նավարէն փողոցը, ուր Փիլիէդ ներս մտցուց զիրենք համեստ ըսուելու չափ ալ չեղող տունէ մը։

Զորրորդ յարկը, նեղ, խեղճօրէն կահաւորուած և սառուցեալ սենեակ մը կը բնակէր...

—Կ'ուզէք որ փայտ ապսպրեմ, հարցուց Փիլիէդ...

—Դէշ չըլար...

—Ձեզի թէյ ալ պատրաստեմ...

—Խօսք չուզեր, ամէն բան կատարեալ եղաւ... իշխանուհին է վճարողը, ըսաւ Լէրիշ խնդալով...

Արհեստին սովորութիւնովը, աղջիկը վրայինները հաներ էր, և անոնց տեղ վրան էր առեր վարդագոյն ուքիչ մը գոյնը նետած քլնեուառ մը, ուկծկտուեր էր սպասաւորին նոր վաճառած կրակին քովիկը։ Երբ այս վերջինը դուրս ելաւ, ըսաւ իր հիւրերուն.

—Պզտիկ նուէրս չպիտի մոռնաք, չէ՞։

Մեքենաբար, սովորական եղող բան մը ըսուելու պէս արտասաներ էր այս խօսքը...

Լէրիշ քիչ մը ծաղրող դէմքով մը նայեցաւ անոր.

—Պզտիկս, աւելի աղէկ է հշմարտութիւնը ըսեմ քեզի, պէպէքներ չենք մենք... բայց մեզաս չունի ասիկա... բան մը կորսնցուցած չպիտի ըլլաք... իրաւ որ...

Տէրվալ դրամապանակէն ոսկի մը հանեց Փիլիէդի երկնցուց.

—Կանխավճար մըն է ասիկա, ըսաւ, և եթէ լաւ ծառայէք մեզի... վեհանձն պիտի վարուինք հետերնիդ։

—Ասիկա՝ աղէկ պտառաց բողը, հրեշտակներ էք դուք...

Ոսկին լոյսին առջեւ կը փայլեցնէր, չափազանց զուարթացած մատներովը թանկագին մետաղը չփչելուն։

—Բաւական է որչափ չատախօսեցինք, ըսաւ Լէրիշ։ «քիչ խօսինք, բայց ազէկ խօսինք... Տարի մը առաջ դուք ճանչցաք... Սմանտա անունով աղջիկ մը...

Փիլիէդի դէմքը կծկուեցաւ.

—Դանչելի՛ն, գոչաց։

—Այո՛, այո՛, գիտեմ՝... աւելորդ է հոգը։

—Այո՛... մէկտեղ կը բնակէինք, աղէկ էինք... նոյն իսկ երջանիկ... երբ աշխատութիւնս լմնար, երբ կուգաս իրար կը գտնէինք...

—Երազ մը, չէ՞, ընդմիջեց ոսոխականը աչքը քթթելով դէպ ի Տէրվալին... վերջապէս օր մը ալ դժուութիւնը եկաւ... ծեծկուեցաք...

—Բայց ո՞ւրկէ գիտէք կոր ասունք։

—Դո՛րթս է ասիկա... գիտէք, ամէն մարդ իրեն յատուկ մեծ պզտիկ տաղանդ մը ունի...

(Շարունակելի)

Որբերու և որբանոցներու վրայ առատօրէն խօսելու սա եղանակին մէջ, նուազ մխիթարական չէ՛ արդարեւ, կայս. բարեհաճ իրատէին չնորհումը, Գարակէօզեան կտակով չինելի Ազգ. որբանոցին համար։

Բայց, հոս ալ, ներկայացող բերկրարիթ պատեհութենէն եւքը, ահա նոր ինդիր։ Կառուցանելի որբանոցին գեանին համար, հանգուցեալ ամիրայի մը ժառանգորդներուն Լէֆֆի իրաւունքը կ'առարկուի։ Զենք գիտեր, սա՛ ալ այս որբանոցին բաղդէն է, Աստուած իմ, դեռ ինչեր, ինչեր։

Թէեւ, ապահով ենք միեւնոյն ատեն թէ՝ անլուծելի, անհարթելի դժուարութիւններու առջեւ չէ Ազգ. որբանոցին չինութիւնը. միայն թէ՝ չա՛տ չա՛տ քիչ մըն ալ ժամանակ... պիտի անցնի եղեր. այն ալ Գարակէօզեան էֆ. ի գիտնալիք բանն է։

* * *

Անտեղի բան մը ըրած չենք ըլլար սակայն, եթէ հոգելոյս բարերարի մը, Տիգրան Գարակէօզեանի կտակէն վերջ, խօսքին թելը դարձնենք ուրիշ ո՛չ նուազ կարեւոր և մարդասէր բարեբարի մը, հոգելոյս ապտա Ջունգի կտակին վրայ, որուն վրայ այս օրերս մանաւանդ ա՛նքան խօսուեցաւ։

Ըսուեցաւ թէ՝ ապտա Ջունգի կտակին՝ ներկայացնող գումարին տոկոսովը (իբր 2000 ֆրանք) երկու հայ չափահաս տղաք (պայմանաւ որ՝ մին Հունգարացի, միւսը Աւստրիացի ըլլան) Եւրոպական բազմարուեստեան վարժարանի մը մէջ պիտի կրթուին։

Արդարեւ, ընդունելով որ՝ ամէն մարդ իր սեպհական հարստութիւնն իր ըմբռնած եղանակովը կրնայ տնտեսել, բաժնել կամ անոր գործածութիւնը յանձնարարել, չենք կրնար անգամ մը իւրովի հարցնել թէ ինչ օգուտ կարելի է ակնկալել այսօրինակ կտակի մը տրամադրութենէն։ Ու պահ մը մտածենք նաև թէ՝ աւստրիացի կամ հունգարացի հայ պատանիներ (եթէ երբեք գտնուին) որոնք բնական է, տոհմային նկարագրէ զուրկ օտարոտի դաստիարակման մը հակամիտութիւնն ու ընդունակութիւնն ունին, եւ քէն ստանալիք դարձեալ օտարոտի կրթութեամբ մը, ինչ կ'ըլլան։

Եւ եղածն ալ եղած է սակայն։ Գիտենք թէ՝ միամիտ ըլլալէ զատ բան մը չենք ըլլար լրացնել իրողութեան մը վրայ այսքան անօգուտ կերպով խօսելով։

Բայց, սա՛ մեր աղքատ և կորոյ եկեղեցականներն ի՞նչ կ'ընեն արդեօք, երբ ամէն օր, ամէն շաբաթ ոտքերնուն փոչին այս ու այն մեծատունին ապարանքը թոթուել վարժուած են միշտ։

Իրենցմէ կը սպասէ ժողովուրդը՝ իր օգտին համար ընձեռնելի կրթական կարեւոր և օգտակար արարքներու ուղղութիւնը։ կարելի չէ՞ միթէ, որ բարեսիրտ և այսօրինակ վեհանձն մարդոց լաւագոյն տրամադրութիւնները, ժամանակին տաչելով, յղկելով բաղձացուած վիճակին հասցնեն։ Ուր է իրենց ազդեցութիւնը, իրենց բարւոք ներգործութիւնը։

Բայց այս դրական դարուն չըբջանին համով ֆոռոյէ մը, կամ պարտաս կերակուրէ մը անդին ինչո՞ւ մտածեն մեր որբակրօն հայրերը։ Հէ՛...։

* * *

Մեզ չրջապատող՝ իրողութիւններու չարքին մէջ, կարելի չէ սակայն, առանց երկու խօսք ըսելու անցնիլ, օրուան կարեւորագոյն ամուսնական ինդրին վրայ։

Եւ առանց ինդրոյն աւելորդ մանրամասնութեանց խորամուխ ըլլալու, ընդհանուր քանի մը գիծերով կարելի է խտացնել Ց. Պարոնիկեան էֆ. ի ամուսնալուծման ինդիրը, և ասկէ ալ շահեկան և նշանակելի իրողութիւններ հանել, իբր ընդհանուր սկզբունքի հարցեր սակայն։

Գրեթէ չորս տարի առաջ, Պարոնիկեան էֆ. մասնաւոր ամրաստանութիւններու վրայ յենելով՝ ըստ օրինի ամուսնալուծում կը պահանջէ Կրօն. Ժողովէն, որ իր կարգին յանձնարարելով ինդիրը Դատաստ. Խորհրդին, մէջ բերուած իրողութեանց քննութիւնն և հաստատութիւնը կը հրամայէ։

Բայց առանց երկարելու ըսենք թէ՝ ինդիրը այսպէս կամ այնպէս իր երկարաձգեալ շրջանը ընելէ ետքը ժողովէ խորհուրդ, խորհուրդէ ժողով, մինչեւ Ս. Հայրապետին կը հասնի։ Ս. Հայրապետը՝ վերջապէս յենելով Դատաստ. Խորհրդին և Կրօն. Ժողովին տեղեկագրութեանց հիման վրայ, իր բացարձակ և անվիճելի իրաւամբը ամուսնութիւնը կը լուծէ Ց. Պարոնիկեան էֆ. ի ամուսնութիւնը, իր ծանօթ պայմաններուն մէջ։

Սակայն, զարմանալին ո՞ւր է, դիտէ՞ք։ Կեդր. Կրօն. Ժողովն առարկելով թէ՝ Ս. Հայրապետը մասնաւորներու տեղեկութեանց վրայ հիմնուելով միայն վճռած է իր բարձր տնօրինութիւնը, կը յաւելու թէ Դատաստանական Խորհրդին մէկ քահանայ անդամին թելադրութեամբ, նոյն խորհրդին մէջ՝ անկիւն իրողութեանց վրայ անընդունելի տեղեկագիր մը կը պատրաստուի, և ասով՝ կը լուծուի Ց. Պարոնիկեան ամուսնութիւնը։

Այս որքան հակասութիւն։ Այս տեղեկութիւններէն ո՞ր մէկին հաւատանք, որոնցմէ մին՝ զմիւսը ջնջելու առաւելութիւնը ունի։ Բայց, ամէնէն առաջ սա՛ կ'ուզենք հասկնալ թէ՝ Կրօն. Ժողովին ստորակարգեալ Դատաստ. Խորհուրդն՝ ինքն իր գլխուն՝ առանց Պատկ. Ժողովին մասուցանելու իր տեղեկագիրը, կրնա՞յ ուղղակի Ս. Հայրապետին ուղարկել զայն։— Բնականաբար ոչ։ Ուրեմն ո՞ւրկէ է այս հակասութիւնը։

Մնաց որ, Ամենայն Հայոց Հայրապետին տնօրինութիւնը, ինչ իրաւամբ կրնայ մերժել Կեդր. Կրօն. Ժողովն։ Հանրային ուշը սերտիւ կապուած է այս հետաքրքրական գործին, և տեսնենք ո՞ւր պիտի յանգի վախճանը այս փափուկ խնդրին։

ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԽԱՐԻՇԻՑԵԼ

ՏՕՔԹԼՕՐ ՔԻՒԲԼԻՐ ԻԼԷ ՄԻԻՎԱԳԱԹ.—«Կոլուա» կաղէթասը մուհարրիրէրինտէն պիրի՝ Հօլանտա վիւքէլա բէխսի Տքթ. Քիւբէր իլէ միւլագաթ էյլէմիշ տիր։ Տքթ. Քիւբէր՝ չու սուրէթէլէ պիր լիսան գուլլանմըշ տըր։

«Վուգու պուլան միւրաճաաթըմըզըն նէպթէնէսի նէ օլուրսա օլսուն, հէր հալտէ ատէէպիւրիմ քի, պու թէչէպիւս մանէն զաեէթ պէօհիւք պիր սէմէրէ հասըլ իթմիշ տիր։ Հիւքիւմէթիմիզին միւտախէլէսի իւզէրինէ, պիւթիւն մէտէնիյէթ ալէմինտէ հասըլ օլան թէէսսիւր վէ հէեէճան՝ պու միւտախէլէնին պիլ ճիւմլէ տէվրէրէրինի թագիպտէ իլթիզամ օլուսնան տիգգաթ վէ էէմմիյէթէ էն ալչիքար պիր տէլիլ տիր։

Պիր չօգ կաղէթա բարչալարը օգուտում, պիր չօգ միւթալէաթ վէ միւլահաղաթը թէտգիգ իթամ, պիւթիւն օգուտուգլարըմա անը ֆիքրի կէօրտիւմ։ Ճիհանըն էֆքէարը՝ պու տէչէլթի մուհարպէկնին խիթամընը չիտէթլէ արզու իտիհօր։ Իչթէ չիմտի գաթի սուրէթտէ անլաչըլան պիր նօղթա վարսա օ տա պու տըր։

—Էլհասըլ նազըր էֆէնտի, պու իֆտատաթընզատան, Ինկիլիթէրանըն միւսամա օրմանա ճէվապընա գարչու, եկնէ թարաֆընզատան թէչէպիւսաթ օլուճաղը անլաչըլըր մը։

—Սէօյլէմէք խիթէմտիեմի չէյլերի պանա սէօյլէմէմէկինիզ, սէօյլերի թէֆսիր վէ թէէվիլ իթմէկինիզ, Աչզգ սիւլթանա կէլինճէ, պունարտան չէքինմէմ՝ էֆէնտիմ ըլա ըսիրի սրֆաթընսան չզմագ չարթը իլէ, վերլճէեիմ ճէվապըն նէտէն իպարէթ օլաճաղընը բէք ալէա պիլիրիմ։

Ինկիլիթէրանընն Գաթի Գարարը.—Ինկիլիթէրա պաշ վէքիլի Լորտ Սալիշպիւրի՝ կէչէն կիւնքի նիւսախէմիզին թէչէկրաֆ գըսմընտա սէրճ օլունտուղու կիպի, լօրտլար գամարաբընտա միհիմմ պիր նուազ իրատ իլէ, հէր հալտէ պու խմուհարպէկնին սօնունա գատար տէվամ իթմէք իճապ իթտիեինի բէսմէն պէեան չէյլէմիշ տիր։

Պու խուսուս նազարը սրգգաթա ալընըրսա, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին Ֆիւլէմէնկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէքլիֆ օլունան վէսաթէթի բէտտ էյլէտիրէ կէպի, պանտան սօնրա տիկէր հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան պու պապատ վուգու պուլաճագ հէր տիւրլու թէքլիֆթը տախի գապուլ իթմէմէկ գաթի սուրէթտէ գարար վէրմիշ օլտուղը աչզգ պիր սուրէթտէ անլաչըլըր։

Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի՝ հազըրտաքի ահվալտան, Ֆիւլէմէնկ հիւքիւմէթինին Պօէրլէր լէհինտէ թէվասիւթ իթմէսինի՝ արթըգ Պօէրլէրին մուհարէպլէեէ տէվամ իթմէք իչուն լազըմ օլան գուվվէթէ ամլիք օրմատզլարընա համլ իտէրէք, պիր միւտէթ տահա մուհարպէկեէ տէվամ իլէ, Պօէրլէրի գաթի պիր սուրէթտէ մաղլուպ վէ բէրիչան իթմէք վէ պէօյլէճէ անլարը շարթսըզ օլարագ իթտաթ իթտիրմէք նիկէեթինտէ պուլունուեօր տէմէք օ-ղուր։

Ֆիւլվազ թէքբար լօրտ Սալիշպիրինին պէեանընա նազարէն, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի՝ անճագ քէնտի հուգուգ վէ մէնֆաֆիի տախիլինտէ թէքլիֆ օլունան չարթլարը գապուլ իտէպիլէճէք տիր, Հալպու քի, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէղքիւր հիւքիւմէթին հուգուգ վէ մէնֆաֆիի՝ Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինի չարթսըզ օլարագ, հիւքմի ալթընա ալմասընը իսթիլզամ էյլէր։

Էվրօբա տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրի պէօյլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմամասընա ճաղընտան, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի Պօէրլէրին զաֆֆ զալմալարընտան իսթիֆատ իտէրէք մուհարէպլէեէ տէվամ իտէճէք տիր։ Անճագ պու տէվամ Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի իչուն խայրլը օլուպ օլմատաճաղը սիւալ իտիլմէքտէ տիր։

Էվրօբա կաղէթալարընտան էքսէրսինին ֆիքրինէ կէօրէ, Պօէրլէրին արթըգ տաեանամատաճագ պիր հալտէ պուլունտըղընա տահիր, Ինկիլիզ կաղէթալարը թարաֆընտան վուգուպուլան պէեանաթ էասսըզ տըր։ Պօէրլէր հէնուզ ուզուն միւտտէթ Ինկիլիզ ասքէրինէ գարչու տաեանմագ իչուն, լազըմ օլան վասրթալարա մալիք պուլունտուգլարընտան, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի Էվրօբա հիւքիւմէթլէրինին թէվասսիթընը գապուլ իթմէսիեի հալտէ, մուհարէպէնին ուզուն զէման տէվամ իտէպիլէճէեի սէօյլէնիլմէքտէ տիր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Պիր գաչ սէնէպէտ պէրու, Հինտիսթանըն զարպը չիմալի հուտուտընտա պուլունան Մագրան չէհրինտէ եէրլէշմիշ օլան ասքէրին օրատա պուլունմասընա արթըգ լիւզում գալմատըղընտան, կէրուալընմասընա Հինտիսթան հարպկիէ նէզարէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Հինտիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան իսանէէ նալու օլմագատա օլան գահզէտէկեանընն ատտի 158,000 օլուպ, պունլարտան 94,000ի Պարօվատա, 83,000ի Թօմպայ վիլայէթի տախիլինտէքի եէրլի հիւքիւմէթլէրէ տիր։

—Քալքիթա իլէ Մատրաս արասընտա մէվճուտ օլան իւչ թէչկրաֆ խաթթը՝ մուխապէրաթընը չօգըղընտան տօլաբը, քիֆայէթ իթմէմէքտէ օլտուղունատա, եէնիտէն պիր թէչկրաֆ խաթթընը ուղատըլմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՎԷ ԲՐԻՏԱՆ.—Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթինին հիմաեէսի ալթընտա պուլունան Բիւպա ատասընտա Ավսթրիա վէ Ալմանիա մասուլաթընընը իսխալընը մէնն իչուն, մէղքիւր ատա կիւմրիւքլէրի թարաֆընտան ալընան եիւզտէ 27նէ գարչու եիւզտէ 67 նիսպէթինտէ պիր ըսմ ալընմասը հագգընտա Ամերիգատա պիր թագըմ թէսավվուրաթ մէվճուտ օլտուղը վէ հիւքիւմէթ ըէսի Մ. Ռուզվէլթ՝ մէղքիւր մատտեի մերճինէ հավալէ իթմէք նիկէթինտէ պուլունուեօր իսէ տէ, բիւսումըն զիեատէլէզմէսինի մուհիպ օլուպ օլմատաճաղը չիպէէլի պուլունտուղը Վաշինկթօնտան «Սթանտարտ» կաղէթասընա տիրիլիեօր։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճինանէթլէր.— Պիր գաչ հաֆթատան պէրի Վիէննատա վուգու պուլան ճինանէթլէր՝ ումումըն տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ տիր։ Գատա խըբընզըղընտան պաշլատարագ պիր գօճա գարընը գաթը իլէ ճինանէթլէրին ատտի 8ի բատէսինէ չըգմըշ տըր։

Գօճա գարընը նէ եօլտա գաթլիտիլտիեինէ կէլինճէ, մէղպուրէյնին խանէսինտէ պիր չօգ միւսթէէճիրլէր պուլունուպ, խայլըտա բարասը վար իմիշ։ Պիր բազար սապահը օտասընտա պօղուլարագ վէֆաթ իթտիեի կէօրիւլմիշ տիր։ Պիլարէնին գաֆասը տա էզիմիշ իտի։ Դաթիլին էլէ կէչմէսինէ իչ քիպրիթ եարարմ իթմիշ տիր։ Պու քիպրիթլէրին ազաճը սիւահ օլուպ, հալպու քի խանէ խալգը պէեազ քիպրիք իսթիմալ իթմէքտէ իմիշ։ Գաթիլ միւսթէճիրլէրտէն 18 եաշընտա պիր տէլիգանը օլուպ, թութուտուղը օրատա, իւզէրինտէն սիւահ քիպրիթլէր չըգմըշ տըր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱՏԱ ՇԷՖԻՐ ՅԱՊՐԻԴԱԼԱՐԸ.—«Էնտէբանտան Բումէն» կաղէթասը Բումանիա հիւքիւմէթինին Բումանիատա մէվճուտ օլան չէքէր ֆապրիգալարընը սաթուն ալուպ, չէքէրի իսթիեազ ալթընա ալմագ նիեէթ վէ թէսավվուրընտա պուլունտուղունա տարր պազը կաղէթալարտա նէչր օլունան րիվահէթլէրի թէքլիպ իսթիեօր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԷՃՆԷՊԻ ՍԷՐՄԱԵԷԼԷՐԻ.— Վարսավիա չէհրի թարաֆընտան իճրա օլունաճագ նաֆիա թէչէպիւսաթընը տէրէօհտէ իթմէք իւզրէ։ Պէլճիգալը վէ Ինկիլիզլէրտէն միրէքքէպ պիր հէյեթին մէղքիր չէհրէ վասը օլտուղու, ալընան խապէրլէրտէն անլաչըլմագտա տըր։

ՍԸՐԹԻՍԹԱՆՏԱ ԲԷՐԱԹԷ ՅԱՊՐԻԴԱԼԸ.—Եգիպտոսի յունվարքն 20սի թարիխլի պիր էմրնամէի գրալի իլէ, Հանովրատա միւէնտիս Մ. Հարթմանտէ՞ք։ Կեդր. Կրօն. Ժողովն առարկելով թէ՝ Ս. Հայրապետը մասնաւորներու տեղեկութեանց վրայ հիմնուելով միայն վճռած է իր բարձր տնօրինութիւնը, կը յաւելու թէ Դատաստանական Խորհրդին մէկ քահանայ անդամին թելադրութեամբ, նոյն խորհրդին մէջ՝ անկիւն իրողութեանց վրայ անընդունելի տեղեկագիր մը կը պատրաստուի, և ասով՝ կը լուծուի Ց. Պարոնիկեան ամուսնութիւնը։

Այս որքան հակասութիւն։ Այս տեղեկութիւններէն ո՞ր մէկին հաւատանք, որոնցմէ մին՝ զմիւսը ջնջելու առաւելութիւնը ունի։ Բայց, ամէնէն առաջ սա՛ կ'ուզենք հասկնալ թէ՝ Կրօն. Ժողովին ստորակարգեալ Դատաստ. Խորհուրդն՝ ինքն իր գլխուն՝ առանց Պատկ. Ժողովին մասուցանելու իր տեղեկագիրը, կրնա՞յ ուղղակի Ս. Հայրապետին ուղարկել զայն։— Բնականաբար ոչ։ Ուրեմն ո՞ւրկէ է այս հակասութիւնը։

Մնաց որ, Ամենայն Հայոց Հայրապետին տնօրինութիւնը, ինչ իրաւամբ կրնայ մերժել Կեդր. Կրօն. Ժողովն։ Հանրային ուշը սերտիւ կապուած է այս հետաքրքրական գործին, և տեսնենք ո՞ւր պիտի յանգի վախճանը այս փափուկ խնդրին։

ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԽԱՐԻՇԻՑԵԼ

ՏՕՔԹԼՕՐ ՔԻՒԲԼԻՐ ԻԼԷ ՄԻԻՎԱԳԱԹ.—«Կոլուա» կաղէթասը մուհարրիրէրինտէն պիրի՝ Հօլանտա վիւքէլա բէխսի Տքթ. Քիւբէր իլէ միւլագաթ էյլէմիշ տիր։ Տքթ. Քիւբէր՝ չու սուրէթէլէ պիր լիսան գուլլանմըշ տըր։

«Վուգու պուլան միւրաճաաթըմըզըն նէպթէնէսի նէ օլուրսա օլսուն, հէր հալտէ ատէէպիւրիմ քի, պու թէչէպիւս մանէն զաեէթ պէօհիւք պիր սէմէրէ հասըլ իթմիշ տիր։ Հիւքիւմէթիմիզին միւտախէլէսի իւզրէինէ, պիւթիւն մէտէնիյէթ ալէմինտէ հասըլ օլան թէէսսիւր վէ հէեէճան՝ պու միւտախէլէնին պիլ ճիւմլէ տէվրէրէրինի թագիպտէ իլթիզամ օլուսնան տիգգաթ վէ էէմմիյէթէ էն ալչիքար պիր տէլիլ տիր։

Պիր չօգ կաղէթա բարչալարը օգուտում, պիր չօգ միւթալէաթ վէ միւլահաղաթը թէտգիգ իթամ, պիւթիւն օգուտուգլարըմա անը ֆիքրի կէօրտիւմ։ Ճիհանըն էֆքէարը՝ պու տէչէլթի մուհարպէկնին խիթամընը չիտէթլէ արզու իտիհօր։ Իչթէ չիմտի գաթի սուրէթտէ անլաչըլան պիր նօղթա վարսա օ տա պու տըր։

—Էլհասըլ նազըր էֆէնտի, պու իֆտատաթընզատան, Ինկիլիթէրանըն միւսամա օրմանա ճէվապընա գարչու, եկնէ թարաֆընզատան թէչէպիւսաթ օլուճաղը անլաչըլըր մը։

—Սէօյլէմէք խիթէմտիեմի չէյլերի պանա սէօյլէմէմէկինիզ, սէօյլերի թէֆսիր վէ թէէվիլ իթմէկինիզ, Աչզգ սիւլթանա կէլինճէ, պունարտան չէքինմէմ՝ էֆէնտիմ ըլա ըսիրի սրֆաթընսան չզմագ չարթը իլէ, վերլճէեիմ ճէվապըն նէտէն իպարէթ օլաճաղընը բէք ալէա պիլիրիմ։

Ինկիլիթէրանընն Գաթի Գարարը.—Ինկիլիթէրա պաշ վէքիլի Լորտ Սալիշպիւրի՝ կէչէն կիւնքի նիւսախէմիզին թէչէկրաֆ գըսմընտա սէրճ օլունտուղու կիպի, լօրտլար գամարաբընտա միհիմմ պիր նուազ իրատ իլէ, հէր հալտէ պու խմուհարպէկնին սօնունա գատար տէվամ իթմէք իճապ իթտիեինի բէսմէն պէեան չէյլէմիշ տիր։

Պու խուսուս նազարը սրգգաթա ալընըրսա, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթինին Ֆիւլէմէնկ հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէքլիֆ օլունան վէսաթէթի բէտտ էյլէտիրէ կէպի, պանտան սօնրա տիկէր հիւքիւմէթլէր թարաֆընտան պու պապատ վուգու պուլաճագ հէր տիւրլու թէքլիֆթը տախի գապուլ իթմէմէկ գաթի սուրէթտէ գարար վէրմիշ օլտուղը աչզգ պիր սուրէթտէ անլաչըլըր։

Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի՝ հազըրտաքի ահվալտան, Ֆիւլէմէնկ հիւքիւմէթինին Պօէրլէր լէհինտէ թէվասիւթ իթմէսինի՝ արթըգ Պօէրլէրին մուհարէպլէեէ տէվամ իթմէք իչուն լազըմ օլան գուվվէթէ ամլիք օլմատզլարընա համլ իտէրէք, պիր միւտէթ տահա մուհարպէկեէ տէվամ իլէ, Պօէրլէրի գաթի պիր սուրէթտէ մաղլուպ վէ բէրիչան իթմէք վէ պէօյլէճէ անլարը շարթսըզ օլարագ իթտաթ իթտիրմէք նիկէեթինտէ պուլունուեօր տէմէք օ-ղուր։

Ֆիւլվազ թէքբար լօրտ Սալիշպիրինին պէեանընա նազարէն, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի՝ անճագ քէնտի հուգուգ վէ մէնֆաֆիի տախիլինտէ թէքլիֆ օլունան չարթլարը գապուլ իտէպիլէճէք տիր, Հալպու քի, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէղքիւր հիւքիւմէթին հուգուգ վէ մէնֆաֆիի՝ Թրանսվալ վէ Օրանժ հիւքիւմէթլէրինի չարթսըզ օլարագ, հիւքմի ալթընա ալմասընը իսթիլզամ էյլէր։

Էվրօբա տէվլէթլէրինտէն հիչ պիրի պէօյլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմամասընա ճաղընտան, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի Պօէրլէրին զաֆֆ զալմալարընտան իսթիֆատ իտէրէք մուհարէպլէեէ տէվամ իտէճէք տիր։ Անճագ պու տէվամ Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի իչուն խայրլը օլուպ օլմատաճաղը սիւալ իտիլմէքտէ տիր։

Էվրօբա կաղէթալարընտան էքսէրսինին ֆիքրինէ կէօրէ, Պօէրլէրին արթըգ տաեանամատաճագ պիր հալտէ պուլունտըղընա տահիր, Ինկիլիզ կաղէթալարը թարաֆընտան վուգուպուլան պէեանաթ էասսըզ տըր։ Պօէրլէր հէնուզ ուզուն միւտտէթ Ինկիլիզ ասքէրինէ գարչու տաեանմագ իչուն, լազըմ օլան վասրթալարա մալիք պուլունտուգլարընտան, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի Էվրօբա հիւքիւմէթլէրինին թէվասսիթընը գապուլ իթմէսիեի հալտէ, մուհարէպլէնին ուզուն զէման տէվամ իտէպիլէճէեի սէօյլէնիլմէքտէ տիր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Պիր գաչ սէնէպէտ պէրու, Հինտիսթանըն զարպը չիմալի հուտուտընտա պուլունան Մագրան չէհրինտէ եէրլէշմիշ օլան ասքէրին օրատա պուլունմասընա արթըգ լիւզում գալմատըղընտան, կէրուալընմասընա Հինտիսթան հարպկիէ նէզարէթինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Հինտիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան իսանէէ նալու օլմագատա օլան գահզէտէկեանընն ատտի 158,000 օլուպ, պունլարտան 94,000ի Պարօվատա, 83,000ի Թօմպայ վիլայէթի տախիլինտէքի եէրլի հիւքիւմէթլէրէ տիր։

—Քալքիթա իլէ Մատրաս արասընտա մէվճուտ օլան իւչ թէչկրաֆ խաթթը՝ մուխապէրաթընը չօգըղընտան տօլաբը, քիֆայէթ իթմէմէքտէ օլտուղունատա, եէնիտէն պիր թէչկրաֆ խաթթընը ուղատըլմասը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

ԱՄԵՐԻԿԱ ՎԷ ԲՐԻՏԱՆ.—Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա հիւքիւմէթինին հիմաեէսի ալթընտա պուլունան Բիւպա ատասընտա Ավսթրիա վէ Ալմանիա մասուլաթընընը իսխալընը մէնն իչուն, մէղքիւր ատա կիւմրիւքլէրի թարաֆընտան ալընան եիւզտէ 27նէ գարչու եիւզտէ 67 նիսպէթինտէ պիր ըսմ ալընմասը հագգընտա Ամերիգատա պիր թագըմ թէսավվուրաթ մէվճուտ օլտուղը վէ հիւքիւմէթ ըէսի Մ. Ռուզվէլթ՝ մէղքիւր մատտեի մերճինէ հավալէ իթմէք նիկէթինտէ պուլունուեօր իսէ տէ, բիւսումըն զիեատէլէզմէսինի մուհիպ օլուպ օլմատաճաղը չիպէէլի պուլունտուղը Վաշինկթօնտան «Սթանտարտ» կաղէթասընա տիրիլիեօր։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ճինանէթլէր.— Պիր գաչ հաֆթատան պէրի Վիէննատա վուգու պուլան ճինանէթլէր՝ ումումըն տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ տիր։ Գատա խըբընզըղընտան պաշլատարագ պիր գօճա գարընը գաթը իլէ ճինանէթլէրին ատտի 8ի բատէսինէ չըգմըշ տըր։

Գօճա գարընը նէ եօլտա գաթլիտիլտիեինէ կէլինճէ, մէղպուրէյնին խանէսինտէ պիր չօգ միւսթէէճիրլէր պուլունուպ, խայլըտա բարասը վար իմիշ։ Պիր բազար սապահը օտասընտա պօղուլարագ վէֆաթ իթտիեի կէօրիւլմիշ տիր։ Պիլարէնին գաֆասը տա էզիմիշ իտի։ Դաթիլին էլէ կէչմէսինէ իչ քիպրիթ եարարմ իթմիշ տիր։ Պու քիպրիթլէրին ազաճը սիւահ օլուպ, հալպու քի խանէ խալգը պէեազ քիպրիք իսթիմալ իթմէքտէ իմիշ։ Գաթիլ միւսթէճիրլէրտէն 18 եաշընտա պիր տէլիգանը օլուպ, թութուտուղը օրատա, իւզէրինտէն սիւահ քիպրիթլէր չըգմըշ տըր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱՏԱ ՇԷՖԻՐ ՅԱՊՐԻԴԱԼԱՐԸ.—«Էնտէբանտան Բումէն» կաղէթասը Բումանիա հիւքիւմէթինին Բումանիատա մէվճուտ օլան չէքէր ֆապրիգալարընը սաթուն ալուպ, չէքէրի իսթիեազ ալթընա ալմագ նիեէթ վէ թէսավվուրընտա պուլունտուղունա տարր պազը կաղէթալարտա նէչր օլունան րիվահէթլէրի թէքլիպ իսթիեօր։

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԷՃՆԷՊԻ ՍԷՐՄԱԵԷԼԷՐԻ.— Վարսավիա չէհրի թարաֆընտան իճրա օլունաճագ նաֆիա թէչէպիւսաթընը տէրէօհտէ իթմէք իւզրէ։ Պէլճիգալը վէ Ինկիլիզլէրտէն միրէքքէպ պիր հէյեթին մէղքիր չէհրէ վասը օլտուղու, ալընան խապէրլէրտէն անլաչըլմագտա տըր։

ՍԸՐԹԻՍԹԱՆՏԱ ԲԷՐԱԹԷ ՅԱՊՐԻԴԱԼԸ.—Եգիպտոսի յունվարքն 20սի թարիխլի պիր էմրնամէի գրալի իլէ, Հանովրատա միւէնտիս Մ. Հարթմանտէ՞ք։ Կեդր. Կրօն. Ժողովն առարկելով թէ՝ Ս. Հայրապետը մասնաւորներու տեղեկութեանց վրայ հիմնուելով միայն վճռած է իր բարձր տնօրինութիւնը, կը յաւելու թէ Դատաստանական Խորհրդին մէկ քահանայ անդամին թելադրութեամբ, նոյն խորհրդին մէջ՝ անկիւն իրողութեանց վրայ անընդունելի տեղեկագիր մը կը պատրաստուի, և ասով՝ կը լուծուի Ց. Պարոնիկեան ամուսնութիւնը։

Այս որքան հակասութիւն։ Այս տեղեկութիւններէն ո՞ր մէկին հաւատանք, որոնցմէ մին՝ զմիւսը ջնջելու առաւելութիւնը ունի։ Բայց, ամէնէն առաջ սա՛ կ'ուզենք հասկնալ թէ՝ Կրօն. Ժողովին ստորակարգեալ Դատաստ. Խորհուրդն՝ ինքն իր գլխուն՝ առանց Պատկ. Ժողովին մասուցանելու իր տեղեկագիրը, կրնա՞յ ուղղակի Ս. Հայրապետին ուղարկել զայն։— Բնականաբար ոչ։ Ուրեմն ո՞ւրկէ է այս հակասութիւնը։

Մնաց որ, Ամենայն Հայոց Հայրապետին տնօրինութիւնը, ինչ իրաւամբ կրնայ մերժել Կեդր. Կրօն. Ժողովն։ Հանրային ուշը սերտիւ կապուած է այս հետաքրքրական գործին, և տեսնենք ո՞ւր պիտի յանգի վախճանը այս փափուկ խնդրին։

ՄԿՐՏԻՉ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԹԷՎՁԻՀԱԹ

Ճէզաեիրը Պարը Սէֆիա վիլայէթի տախիլինտէ Իմրուզ գազասը գաիմմագամը սապրգը իղդէթլու Անմէտ Զիհնի էֆէնտիէ թէֆվիզ պույրուլմուշ վէ Թաղիֆի իճրա զըլընմըշ տըր։

ԹԷՊԼԻՂԱԹԸ ՐԷՍՄԻՅԵԷ

Պաթումտա շիւպէյի մուսապրն վուգուընտան պու անէ գատար օն կիւնիւ միւթէճավիզ զէման միրուր էյլէսիեի հալտէ, Պաթումըն ահվալը սրհհիյէսի տէրէճէեի քէմալտէ պուլունտուղը անլաչըլմըշ օլտուղունատան, մէվզու օլան մուսեէէնի թըպպիյեէնին ըէֆի վէ ֆագաթ չու արալըգ Պաթումտան քէսրլթլէ հուճճաճ կէլմէքտէ օլմասընա մէպնի, օրատան հուճճաճը քիրամը համիլէն չըդաճագ վաբօրլարընն քէմաքեան մուսեէնէի թըպպիյեէէ թապի թութուլմասը խուսուսլարընա մէճլիսը ումուրը սրհհիյեէէ գարար վէրիլէրէք, իգթիզասը իֆա գըլընմըշ տըր։

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼ

Թիֆթիրի մանուլուսընն արթմասը իչուն, 1303 սէնէսինտէ հիւքիւմէթէ իսթիեազ օլունան ֆէտագքարլըղըն՝ մագասատա մուվաֆֆըգ մուհասսէնաթ իւէրու կէմիրիպ կէմիրմէտիեի՝ վէ չու օն հալտէ թիֆթիք մանուլը իւզէրինէ եէնի պիր վէրիի ինդիմամընն իսրաճաթ վէ հասըլթա պիր կէօնա սէբթ վէրուպ վէրմէեէճէեի թէղեիտը վարիտաթ գամիսիոնընատան Օրման վէ մատէն նէզարէթինէ կէօնտէրիլէն թահրիրատա սօրուլմուշ վէ նէզարէթը միշարիլէյհատան վէրիլէն ճէվապտա, Թիֆթիք բէսմինին թէնզիլի էանասընտա 20,000 պալտա թիֆթիք մանսուլը ալընըղը հալտէ, թէնզիլը բիւսումատան սօնրա, մանսուլ արթարագ, 15 սէնէ սօնրա եանի 1317տէ հասըլաթը գատիմընին 3 պուչուգ միլիոնէ եանի 70,000 պալիատա պալիղ օլտուղը պիլտիրիմշ իտի։ Մէղքիւր գամիսիոնա Գասթէմտանի վիլայէթինտէն տախի վէրիլէն ճէվապտա, 1303 սէնէսինտէ տախիլը վիլայէթտէ 535,000 թիֆթիք քէչիսի պուլունտուղը հալտէ, պու կիւն 791,000 բէսէ պալիղ վէ մանուլը տախի զիհատէ օլտուղը իչար օ-լունմուշ տըր։

Թիֆարէթի օտասը կաղէթասը՝ պու թաֆսիլի վէ թէտգիգաթա խթինատէն, թիֆթիք բէսմինին արթըրըլմասը իլէ հասըլ օլաճագ սէնէվի 50,000 լիրա վարիտաթը զաթէն էհէմմիյէթսիզ պիր մէպլաղ օլտուղընը վէ պու մէպլաղը իսթիհսալ իթմէք իչուն, վէրկինին արթըրըլմասը գաթիյէն թէգարրիր իթմէ, էճնէպի թիֆթիքլեր իլէ բէ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԸ

1.—Յովհաննէս Յարութիւնեան, մանրավաճառ ի Գումբարու, ընդ Վերդինեա հաճի Տիրնեանի, (ատորին ատիճան)։

2.—Մանուկ Խաչատուրեան, որմնադիր, Մաքրիգիւղ, ընդ Էլմաս Ստեփանեանի (ձրի ատիճան)։

3.—Արշակ Խաչատուրեան, խմբագիր, ընդ Վիրժինի Ն. Ճէֆքէբարեանի, (ձրի ատիճան)։

4.—Սրմանակ Մինասեան, ներկայացուցիչ, Բերա Սինէմ քէօյ, ընդ Դաթիկա Աբոտաղի, (ատորին ատիճան)։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Ինչպէս կը տեսնուի ալս ցուցակէն, այս անգամ դարձեա՛լ սկսուած է պաշտօնապէս լրագիրներուն հաղորդել Պարիզաբարանի մէջ կատարուած պարբերական նշանախօսութիւններու շաբաթական ցուցակը։

Բաղաքավարութեան և խղճի պահանջումներ են մարդու մը թերութիւնը երեսին չդարնել, մանաւանդ կենցաղագիտական այս պահանջքը աւելի լայն առում մը կ'ունենայ, երբ խնդիր մը, անձնակա՛ն ան ալ, հրապարակելու հարկը կը զգացուի։

Նշանախօսութիւններու կամ ամուսնութիւններու հրատարակման համար ղրկուած պաշտօնական ցուցակը երեք ատիճաններու կը բաժնէ նշանողները՝ միջակ, ձրի և ատորին, և կ'ըսուի, ինչպէս վերը կը տեսնենք, «Այսինչեանը... ատորին»։

Յանուն դատողութեան և յանուն ընկերական կենցաղագիտական օրէնքներու, կը հարցնենք, առ որ անկէ թէ՝ կարելի է այսպիսի ածական մը նետել հրապարակաւ մարդու մը երեսին՝ անոր նշանաւքին իրիկունն իսկ անոր անունին լծորդելով ատորութիւնը...։

Եթէ կը գանգատինք ամուսնութիւններու նուազութենէն, չէ՞ կարելի մակարերել որ անոր մեծագոյն պատճառներէն մէկն ալ ձեւակերպութիւններու միջոցին այս տեսակ անհաճոյ արարքներու նշաւակ ըլլալու երկիւղն է։

Ազգաստ ըլլալը մե՞նք է, ատորութիւն է, ամո՞թ է. միթէ համեստ բառը գոյութիւն չունի՞ մեր բառարանին մէջ որ աւելի փափկութեամբ որակէ նիւթական անձկութիւնը։ Մենք չենք հաւատար ատորին բառին գոյութեան՝ այս տեսակ պարագաներու մէջ, և չենք կարծեր որ ամենաոգեշ մը անգամ այս կարգի ածական մը գործածելու չափ անհաճոյ ըլլալ կը փորձէ։ Ս.մեն. Ս. Պարիարքին ծանոթ կենցաղագիտութենէն կը ապասնենք բարեփոխումը այս միջնադարեան տիրոջոին որ անչուշտ Պարիարքարանի երրորդ դասակարգի պաշտօնէից ստեղծանութիւնն է և որմէ անչուշտ տեղեակ չէ Ն. Ամենապատուութիւնը։

—Ս. Պարիարքը, շաբաթ օր Սանասարեան Խնամակալութեան նախագահէն վերջ, քիչ մը անհանգիստ ըլլալուն համար Պարիարքարան չիջնալով իր բնակարանը վերադարձաւ։

—Վաղը, Պարիարքարանի մէջ Կրօնկն. Ժողովը պիտի գումարուի, իսկ Նպաստից Յանձնաժողովը՝ օ՞ր։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ.

1.—Պէյիլթաշի Թաղ. Խորհուրդը, ըստ օրինի, մասուցած ըլլալով եկեղեցւոյ մնուտկին մատակարարութեան հաշիւները, սկսեալ 1898 սեպտ. 1 ցվերջ դեկտ. 1901 տարւոյ, յանձնուեցան կեդր. համարակալութեան ի քննութիւն։

2.—Գասըմ-Բաշայի Թաղ. Խորհրդոյ և թաղեցւոյ ոմանց կողմէ նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ հաշիւներուն մասին ինչ ինչ դիտողութիւններ տեղի ունեցած ըլլալով, որոշուեցաւ յանձնարարել Ելեւմտից դիւանի տեսուչ Զօպանեան էֆէնտիի խնդիրը քննել, լսելով եղած դիտողութիւնները և յայտագրել արդիւնքը, ի պարտ ու պաշտաց անօրինութիւն։

3.—Սամաթիոյ աղքատ հրկիզեալներուն տնակաց շինութեան Յանձնաժողովը մանրաման տեղեկագիրով մը մատուցած էր իր գործառնութեանց հաշիւն ու համարը. Խորհուրդը իր անդամներէն մէկուն յանձնեց զանոնք, ուսումնասիրել և արդիւնքը ներկայացնել Խորհուրդին։

Զբաղեցաւ նաև Ազգ. հաստատութեանց վերաբերեալ կարգ մը հաշուական և ելմտական խնդիրներով։

Իսկ Կեդր. Մնուտկին ելմտացոյցի խնդրոյն ուսումնասիրութեան շարունակութիւնը թողուց յաջորդ նիստին։

—Իզմիրի առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ եպիսկ. Մուրատեանց ալ նամակ մը ուղղելով Երէցեան Սրբազանի հաստիին, որ իր նախկին սանը եղած է, կը յորդորէ զայն՝ ընդունելու կաթողիկոսական բարձր պաշտօնը, խոստանալով միանգամայն թէ պատրաստ է իր մասին ևս աջակցելու։

—Տիրամայր տիկ. Եղիսաբեթ Օրմանեան մահուան առթիւ, Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պարիարքը ցաւակցական նամակ մը ուղղած է Տ. Մաղաքիա Ս. Պարիարքին՝ որ հեռագրով փոխադարձ շնորհակալութիւն յայտներ է։

—Ակէ առաջ, ի Նպաստ Վանայ Երամեան վարժարանին, յանձնախումբ մը կազմուած էր Ուսմ. Խորհուրդէն։ Կը լսենք թէ՝ յանձնախումբը, Պէրպէրեան էֆ.ի 30 ոսկի նպաստովը մէկտեղ, մինչեւ հիմա 100 ոսկիի չափ գումար մը հանգանակած է։

—Երուսաղէմէն կրկին նամակներ կը հասնին Տ. Դէորդ եպիսկ. Երէցեանի։ Այդ նամակներով Տ. Յարութիւն Ս. Պարիարք, Տ. Խապայեան եպիսկ. և Ս. Յակոբեանց մաբանութեան Տնօրէն Ժողովը, առանձինն, կը կրկնեն թէ իրենք հեռու են որ և է ճնշում կամ ազդեցութիւն բանեցնել Տ. Դէորդ եպիսկ. Երէցեանի վրայ, և թէ Ն. Գերապատուութեան բացարձակ կամքին կը թողուն ընդունիլ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան պաշտօնը կամ ոչ։ Երկու պարագային ալ, դժգոհ մնալու պատճառ մը չունին Երէցեան սրբազանէն, որուն ընդհանուրը կը համակրին ամէն կերպով։

—Ս. Հայրապետը լսելով որ Ս. Սահակ Հայրապետի մատրան նորոգութեան համար ձեռնարկ կ'ըլլայ, իր գոհունակութիւնը յայտներ է նամակով Կրօն. Ժողովին, մասնաւորապէս Տ. Վահրամ եպիսկ. Մանկունիին, որ առաջարկուն եղաւ այդ անհրաժեշտ նորոգուելեանց, աւելցնելով որ ինքն ալ շատ սիրով պիտի մասնակցէր հանգանակութեան, եթէ իր նիւթական անձուկ վիճակը ներէր, որ վերջերս չեշտուած հանգամանք մը ստացեր է, ամէն կողմէ նպաստի խնդրանք ուղղուելուն համարիրենն. Սրբազնագոյնութիւնը փափաք յայտներ է նաև որ նորոգելի մատրան յատակաղիծը Պոլսոյ մէջ պատրաստուելէ ետք, օրինակ մը իրեն ղրկուի։

—Այն յանձնաժողովը, որ Խառն Ժողովի անցեալ նիստին մէջ կազմուած էր, քննելու համար Սկիւտարի Պաղլար պաշիի կողմը՝ կառուցանելի Գրաբկէօզեան որբանոցին յատկացուած վայրը, պիտի գումարուի վաղը, և պիտի խորհրդակցի այն միջոցներուն վրայ, որոնցմով կարելի ըլլար հաստատել թէ, որբանոցին վայրը լացարձակապէս ազգ. վագֆ մըն է՝ հանգուցեալ Կարապետ Ամիրայ Պալեանի կողմէ հեօճեթով Պէշիթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն փոխանձուած։

—Ալիանս Ֆրանսէզ 35 ոսկիի տարեկան գումար մը յատկացուցեր է Գաբրդիւզի Արամեան վարժարանին, Ֆրանսերէնի ուսուցման համար։

—Նարլը Դարուէշ դարձեալ հանրագրութիւն մը ուղղուեր է Պարիարքարան, խնդրելով թաղ. խորհուրդի մը փո՛յթ և վերջնական ընտրութիւնը, ինչի որ թաղին մէջ կարծեցեալ անհամաձայնութիւններէն ո՛չ մէկը կայ։ Առաջին անգամը չէ որ արդէն որ զիմում կ'ըլլայ թաղ. խորհուրդի մը ընտրութեան համար, սակէ առաջ ալ մէկ քանի անգամներ կրկնուած է այդ դիմումը՝ միշտ ապարդիւն մնալով։ Պարիարքարանը անցած տարի պատր. Փոխանորդ հոր յանձնած էր՝ քննել թաղային երկպառակութիւնները և Մնուանդի տանին յետաձգած էր կատարել քուէարկութիւն թաղ. խորհրդոյ ընտրութեան համար։ Արդեօք 1903ի Ս. Մնուանդին պէտք է հասկնալ, քանի որ ներկայ տարուանը չատանց անցաւ։

—Ամուսնական լուրերու շարք մը՝ երբ Անճարակը այնքան մոտ է։—Սամաթիոյ քահանաներէն Տ. Անանիա, առանց Պարիարքարանի տեղեկութեան, տան մը մէջ պսակ մը կատարեր է անցեալ շաբթու մէջ, հակառակ եկեղեցւոյ մէջ պսակելու դրութեան։

—Բերայի Տօլապ-Տէրէի Թաղին մէջ յոյն աղջիկ մը, Դիմիթրա Աբօսթօլիի, սիրահարուելով հայ երիտասարդի մը, Սրմանակ Միհրանեանի, Ազգ. Պարիարքարան դիմած էր, ուր, նշանախօսութեան օրինական ձեւակերպութիւնները կը կատարուին, Ցէնէրի Պարիարքարանին հետ ալ հարկ եղած բանակցութիւններուն տեղի ունենալէն ետքը։ Ազգկան ընտանիքը սակայն, հակառակ ըլլալով այս միութեան, պսակի միջոցին ո՛ւ և է անտեղութեան առիթ չտալու համար, տաներեց քահանան դիմած է Պարիարքարան, որպէս զի Պսակի արարողութիւնը տան մէջ կատարուի բացառաբար։

—Այսքնցի 20-25 տարեկան ուսանող յոյն երիտասարդ մը հայ աղջկան մը սիրահարելով, Ազգ. Պարիարքարան կը դիմէ՝ յայտարարելով որ կ'ընդունի հայ եկեղեցւոյ ծէսով պսակուիլ։ Սակայն Պարիարքարանը ի՛նչ ի՛նչ նկատումներով անտեղի գտնելով այս ամուսնական միութիւնը, մերժած էր այդ խնդրանքը։ Արդ, աղջկան ընտանիքը, ինչպէս կը լսենք, եկած ապուրին մէջ պաղ ջուր չլեցնելու համար, որոշեր է Յունաց Պարիարքարանը դիմել՝ յոյն պսակով կատարելու տալու հարսանիքը։

—Տ. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեանի և վաղամեռիկ բանաստեղծին մօրաքոյր Սր. Եւդոկիա Դամպէրեանի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ, Իւսկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ։ Ներկայ էին եկեղեցական և աշխարհական ծանօթ անձնաւորութիւններ, ինչպէս Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս, Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան և Արմաշեան վարդապետներ, Ռ. էֆ. Պէրպէրեան, ուսուցիչներ, ուսանողներ, և մամլոյ ներկայացուցիչներ։ Դամբանականը էր Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան։ Մեր ցաւակցութիւնները՝ Տ. Եղիշէ Սրբազանի և Երբայրը՝ Ազգրիպաս էֆ. Դուրեանի, իրենց նեղակուած այս սուգին համար։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԴՊՐԱՑ ԴԱՍՈՒՆ ԴՊՐԱՊԵՏԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մայր-Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու դպրապետի նորոգ ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ, ժամը 5 1/2ին, Մայր Եկեղեցւոյ Ուսումնարանին մէջ, ի ներկայութեան Ս. Պարիարքին պատուիրակ՝ Մկրտիչ էֆ. Դելիքանի, և Դպրաց Դասու 29 անդամներէն 26ին, երկու հոգին բացակայ և բոլորովին անման մնացած, իսկ մէկն ալ նամակով ղրկած ըլլալով իր քուէն։

Նախապէս հրաւիրագրեր ղրկուած էին բոլոր անդամներուն, բացի մէկէն՝ որ իբր թէ մոռցուած ըլլար, բայց որ գիտակից իր քուէ տալու իրաւունքին, առանց ապասելու որ և է հրաւիրագրի, փութացած էր անձամբ մասնակցիլ քուէարկութեան։ Քուէարկութենէն առաջ, նախ կարդացուեցաւ Ս. Պատրարքին այն նամակը, որ ուղղուած էր արդի Տնօրէն Խորհուրդին, այս վերջինին հաշիւներուն՝ Տետ. Խորհուրդին առչեւ քննուելէ և կրօն. Ժողովին ալ նկատառութեան յանձնուելէ ետքը, և որ հրատարակուած էր ասկէ առաջ «Մանզումէ»ի մէջ։ Ապա, Տնօրէն Խորհուրդը՝ իր պաշտօնը կատարած ըլլալով, մէկ կողմ քաշուեցաւ, որ ատեն հանգուցեալ դպրապետ Պօղոս էֆ. Էքսէրճեանի հոգւոյն աղօթք արտասանուեցաւ։ Յետոյ, Մկրտիչ էֆ. Մէլիքեան՝ կարդաց այն նամակը՝ որով Ս. Պատրարքը իրեն կը յանձնէր այս ընտրութիւնը վարելու պաշտօնը, ու, հինգ վայրկեան դադարէ ետքը, սկսաւ քուէարկութիւնը։ Քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ 21ի դէմ 25 քուէով, դպրապետ ընտրուեցաւ Միհրան էֆ. Տ. Ահարոնեան, մէկ քուէ ծառացաւ Ագարիկ էֆ. Մկրեան և մէկ ալ՝ Ներսէս էֆ. Քէօչէեան։ Ընտրութեան տեղեկագիրը որ անմիջապէս պատրաստուելով՝ սարգարուեցաւ ներկայ դպիրներու կողմէ, պիտի մատուցուի Ս. Պատրիարքին՝ ի վաւերացումն։ Այս առթիւ, նորընտիր դպրապետը, ներկաներուն շնորհաւորութիւնները ընդունեցաւ։ Ու հուսկ ապա որոշում տրուեցաւ՝ առ առաւելն 15 օրէն ալ Տնօրէն Խորհուրդի ընտրութեան ձեռնարկելու։ Ու փափաքելի է որ վերջապէս ընտրութեան ձեռնարկուի Տնօրէն Խորհուրդի մը, ասով վերջ տուած ըլլալու համար իրաւացի կամ անիրաւ քննադատութեանց։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԲԷԹԻՐՊՈՒՐԿ, 8 փետրուար.—Արշիտիւք Ֆէրտինանտն Բուսիաեէ կէլմէսի քէք բարլադ օլմուշ տը։ Պումիւնասիպէթէ՝, Բուս կաղէթարը՝ պու գիներէթին Էվրօբա սուլէ ու միաալէմէթինի թագրիր վէ թէլեհիտ իտեճէհինի պէհան իլէ, Ավստրիա իմբերաթօրուն մէտ ու սէնա իտիեորլար։

ԲԷՇԹԱ.—Արշիտիւք Ֆէրտինանտն սէհեահաթընա Մաճարլարընն բաղը օլմասը գլարընտան, Մաճարիսթան բարլամէնթասունտա հիւքիւմէթտէն իզահաթ իսթէնիլէճէք տիր։

ՄԱՏՐԻՏ.—Գաիսէլէրին թէսավիլի հագգընտաքի լաեհիսաընա գարչու, Սքանիա պանգասը՝ բարլամէնթօ նէղտինտէ թէշէկպիւասթտա պուլումուշ վէ չանէտ հիւքիւմէթ՝ քենտիսիլէ օլան մուգավէլէնամէ ահքամընը մուհաֆաղա իշուն, տիկէր պիր թէվիյիտ եօլը պուլաճագ օլուրսա, մուավէնէթտէ գուսուր իմմէնէճէհինի պէհան իմմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Զիլէք խասթալըզը՝ տէշէհիլի սուրէթտէ հիւքիւմինի իճրա իտիեոր, տիւն 75 նիֆուս՝ չիլէքտէն թուսուլմուշ տը։

ԿՐՕԹՕՆ.—Ամէրիգա բէիսը հիւքիւմէթինին պէհիւք օղլու իսթանբըլընտան, վալիտէսի՝ Նիւ Եորգտան հարէքէթ իմմիշ տիր։ Ագշամ նէյր օլունան բաքօրա նաղարէն, պիր ազ էյիլէշմիշ տիր։

ՄԻԼԱՆԻՈ.—Պավիէրա նախիը հիւքիւմէթի՝ եէվմը մախսուսը միւնասիպէթիյլէ, Ալմանիա իմբերաթօրը հաղրէթլէրինէ չէքտիեի թէլէկրաֆնամէտ, միւշարիլէյհին Ալման օրտուաընա իթտիեի խըտմէթլէրտէն պահա էյլէմիշ տիր։

ԲԼԹԷՐՍՊՈՒՐԿ.—Տիւն թէրթիպ օլունան օեունտա, Զար վէ Զարիցա վէ Արշիտիւք Ֆրտինանտ, վէ նաղըրլար վէ սէֆիրլէր հաղրը պուլունմուշլար տը։ Պու կիւն Արշիտիւք քիլիսաեէ կիտէրէք, Զարլարը մէղարլարը էօնիւնտէ պիր տուա օգուտմուշ վէ իւչիւնճի Ալէքսանդրը մէղարը իւղէրինէ պիր «պսակ» գօյմուշ տը։ Սօնրա ադրագա իլէ տալաշարագ, կրան տիւզլերէ կրանտիւշլէրէ, խարիճիյէ նաղըրընա իատէի զիեարէթ էյլէմիշ տիր։

ԱԹԻՆԱ.—Բարլամէնթօ՝ դագիինէեէ էմիրլէրէթ պէհան էյլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.—Խարիճիյէ նաղըրը՝ Մ. Պէրրիեէ եաղարը մէքթուպտա, Ֆիլէմէնկին թէվասսութընան տօլաը, Ֆրանսանըն նէ կիսի պիր մէսլէք իթթիհազ իտէճէհինէ տաիր վուգու պուլան սիւալընա ճէվապ վէրմէեէճէհինի պէհան էյլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻԶ.—Զարէվիչ հաղրէթլէրի՝ Սքանիա գրալընըն թաճ կիյմէսի բէսմինտէ հաղրը պուլաճաք տը։

ՊՐԻՒԲՍԷԼ.—Թրանսվալըն Էվրօբա սիեասի մէէմուրը տօքթօր Լէյտս՝ լիւզումը հալինտէ, մուհարէպէեէ օն սէնէ տահա տէվամ իտիլէճէհինի պէհան էյլէմիշ տիր։

ՏՐԻՍԹ.—Սագսօնեա վիւքէլաը իսթիֆա էյլէմիշլէր տիր։

ԿԵՃԷԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻՍ, 9 փետր.—Լա Հէյյէն թէլէկրաֆիա պիւրիբիւրիտիեէ կէօրէ, Ֆրիկէր վէ Էվրօբատաքի Պօէր մուբարիսասլարը՝ Աֆրիգադի ճէնուպիտէքի պօէր մէնէրալլարընը պիր պիրիյէ միւնասէպաթտա պուլունմամալարը իչուն, Ինկիլթէրա թարաֆընտան սարֆ իտիլէն մէսաիին ոէմէրէսի օլմահաճաղընը՝ վէ մուհարիպ օլան մէնէրալլարլա մուրախասալարընն մուսալէհաա տաիր միւնասէպաթտա պուլունտուգլարընը թաստիգ իտիեորլար։

— Բրէնա Հանրիին Ամէրիգաեա սէեահաթընն պիր մագասը սիեասիեէ միւթէնիտա օլմասընընը Ամէրիգա տիրլօմաթլարը պէհան իտիեորլար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հէր նէ գաստար բէմմէն թէզբիպ օլունուեօրսատա, վիւքէլա պուհրանը չահասը տէյամ իտիեոր։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսն. Ուսմ. տիւն ազչ. դաս.	28—26 1/2
» » » էն եկիւքէք	28—29
» » » էն աչաղը	28—23 1/2
Բուսմէլի չըմէնտ. ազչմ. գաստ.	114—1/8
» » էն եկիւքէք	114—1/4
» » էն աչաղը	113—3/8

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Բէյժի ագսիոնը Օա. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—54
Թրամվայ	5—70
Ժուլիանա	1—45
Օպլիկասիոն Թրամվայ	483—
Ասիբանա	3—57 1/2
Գօրքօրասիոն	0,06
Գոմմէրսիալ	0,09
Լօրիօտ	52—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	403—
Թրանսվասալ	161—
Բըլսթրմ Թահվիլաթը	475—
Դրէսի Ֆոնսիէ Էսիբսիէն	266—
Անատօլը չըմ. ագսիոնը	10—27 1/2

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան	ղչ. բր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	99—
Ինկիլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսըզ ալթունը	87—32
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—06
Դարպոն գայմէսի	8—60

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 8 փետրվար

Ինկ. էհամը Ինկ. լիրասը	94—81
Օսմ. էհամը գաբանաը	25—81
» » Բ	51—25
« » Գ	27—87
Օսմանլը Պանգասը	12—75
Մըսրը Տուլ. մութթահտրէ	108—50
Պուլկար իսթիգրազը	83—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	29—32
Թրանսվասալ	6—43
Շարթրէթ	4—18

Բարիզ 6 փետրվար

Ֆրնս էսն. 4%ֆր.	101—17
Եէնի Օսմ. էհամը գաբանաը	26—35
Բուսմէլի չըմէնտքիրի	116—50
Օսմանլը Բէյժիի էհամը	326—
» Պանգասը	571—
Գիպսի Լիմնէ	1059—
Իթալիա էհամը	100—25
Բռիսրիթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	
Տուան Օթման	515—
Սքանիոլ	78—10
Թրանսվալ	164—50
Գամպիո 3 այ վատէ	225—10
Լէժիրսիէն իհնիֆիլ	109—50
Շարթրէթ	106—

Գ Ա Մ Պ Ի Օ

Լօնտրա	110—05
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—82 1/2
Ֆիորէն Մանտա	21—78
Վիէննա չէքի (գուլդեն)	——

Պէրլին 8 փետր.

Բուսմէլի չըմէնտֆ. (մարդ)	113—20
Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	20—290

Վիէննա 8 փետր.

Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	239—40
Բուսմէլի չըմէնտքիրի ֆր.	110—
Օսմանլը Բէյժի ագսիոնը	302—

ԻԼԱՆ

Թիւճարատան Աթէրէլմիզեան պիրատէրէր իլէ Ժօրմ Աթանասիատի մէեանէլէրինտէ միմէքլէվլին տավասան տօլաը, Աթէրէլմիզեան պիրատէրէր նէզտինտէ մէրհուն օլան վէ ֆիրուխթը իքինճի Մահքէմէի Թիճարէթ գաբարը իզթիհազընան պուլունան թէլափ վէ գարիօլա էօրթիւսիս վէ կիճէլիք կէօմլէք վէ գատիֆէյնն մամուլ չօճուգ էլպիսէսի վէ պու կիպի էնվալի թօհաֆիյէ իշպու չէհրի Բեանուոը սանիի բուսմինն 29ընճը սաը կիւնի սաաթ 4 տէն Յետ գաստար Պաղչէ Գարուսընտա ձէլալ պէյ խանը տէրուունտէ օլուգ, մէէմուրը միվաճէէսիրտէ պիլ միւգուեէտ սաթրլաճաղընտան, իշթիրասընա թալիպ օլանլարը վէ տահա զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին եէվմ վէ վագթը մէղպուրատա մահաալը մէղքիւրատ հաղրը պուլունմալարը՝ մահքէմէի Թիճարէթ իճրա սաիրէսինէն իլան օլունուր։

21 Բեանուսի սանի 317

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ՓՈՒԼԻ ՀԱՒԱՔԻՉՆԵՐ

Մօտերս Ֆրանսերէն չահեկան գործ մը պիտի հրատարակուի որ պիտի պարունակէ Թուրքիոյ մէջ փուլի գործով և հաւաքչութեամբ բոլոր զբաղողներու անունները։ Այս գիրքը որ կոչուած է զգալի պակաս մը լցնելու՝ Թուրքիոյ փուլի հաւաքիչները պիտի ծանօթացնէ եւրոպական հրապարակներու։

Ուստի ով որ առթիւն օգտուիլ և ԶՐԻԱԲԱՐ իր անունը հրատարակուած տեսնալ կ'ուզէ նոյն գրքին մէջ, պէտք է փութայ իր հասցէն իմացնել Աճէմեան եղբարց, Զիվէր պէյ խան, Գալաթիա, կ. Պոլիս։ 4—6

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանաւանդ՝ Գասը գիւղ, եկեղեցիին դիմացը Զգուշքեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

()—()—()—()—()—()—()—()—()—()—()

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖԵՐԻԳԱՍԸ (61)

ՄԻՒԷԼԼԻՏԼԷՐԻ

ԴՈՒՔՆ ԴԷՆՕԼ ԼՈՒԻ ՖԻՒՏՅԻՍԻ

ՊԻՐ ՍԷՔՍԷՔԻ

Լը Քիւէլլօ իլէ բէֆիգլէրի՝ պիր աղ սօնրա, Մարքինին քէօյլիւ միւսաֆիրլէրինի գապուլ իթթիհէ պէօյիւք սալօնա կիրտիլէր։ Պուրասը իւքի բէնճէրէսի տէմիր բարմագլըգը, եւիզ քիչի իսթիապընա քեաֆի պէօհիւք օճագը պիր սալօն տը։ Մուգատտէմ, շաթօնուն սիլահ սալօնը օլմագ իւզրէ իմալ օլունտուղունտան, հէր թարաֆը սաղլամ, հէլէ դաբու՝ դաեէթ գուվէթլի պիր քիլիտի հավի տիր։ Պրիս՝ դաբու վէ բէնճէրէլէրի պիր տահա նազարը տըգդաթլա մուսեէնէ իթթիքտէն սօնրա քէմալը մէսբուրիյէթլի տըշարը չըգուպ, պիր գաշ չէշէ շարապ կէթիրտի։ Պու լութֆի լը Քիւէլլօեի վէ բէֆիգլէրինի բէք խօշնուտ իթթի. լաքին Պրիս՝ Մ. տը Թրէանաեա խապէր վէրբէճէք եէրտէ, շաթօնուն գուլէսինէ չըգուպ էթրաֆը նազարը թէտգըգընտան կէչիրմէեէ պաշլաաը. հէր պիր չէյ կէօրիւնմէեօրտը։ Պիր միւտտէթ գալէտէ տօլաշարգան սօնրա, դաեէթ ուզագտան պիր չօգ էշխասընն կէլմէքտէ օլտուղունը կէօրտիւեի կիպի, օնլա՛ր, իշէ պագալըմ տէեուպ, աշաղը էնտի։

Պէլինտէ թաշնտըզը խանչէրի չըգարուպ, նէվվէթէճինին պէքլէտիեի գարուեա տօղրուլտու. Պլօգ՝ էթրաֆա պագմագլա մէչղուլ օլտուղունտան։ Պրիսին կէլտիեին տույմամըշտը. պիտատէմ սէսինի պիլէ չըգարամագտըգընն օլտուղը եէրէ եըգըլտը վէ սօն նէֆէսինի թէպլիմ իթթի. Պրիս հէման պէօհիւք գարուեիտա աշտը, վէ մէրամընը իճրա իթմէք եանի լը Քիւէլլօեի վէ բէֆիգլէրինի՝ պուլունտուգլարը սալօնտա հապս իթմէք իչուն եօգարը չըգտը։

Լը Քիւէլլօ վէ բէֆիգլէրի։

— Նաշասուն Մարքի.

— Եաշասուն Մարքիզ.

Տէեէ իչմէքտէ իսիլէր քի, Պրիս՝

— Նաշասուն Մատմուազէլ տը Բաթէրօ.

Տէեուպ, ֆէվգ էլտատ պիր սիւրթլա սալօնուն գարուսունը քիլիթլէտի։ Աշաղը էնտիեի վագթի, Մարքիզին Մարիանիգ իլէ պէրպագէր. պէօհիւք գարուեի գարամագտա վէ սարբ խըտմէթքեարլարը։ «Իմատատա գօչո՛ւնըզ, իմատատա գօչուեըզ. էշգրեա կէլիեօր» տէեէ չաղրմագտա օլտուղունը կէօրտիւ. սարբ խըտմէթքեար՝ դաբուլարը գարատգտան մատէտա արգալարընա պիր չօգ էշեա եըղարագ, թագվիյէտ ըմտիլէր. սիլահլարընա սարբլարլար։

Պու արալըգ, լը Քիւէլլօնուն՝ բէֆիգլէրիյլէ պէրպագէր, հապս օլունտուղը սալօնտան կիւիւլթիւ բաթրրը իշխիտլանէնէ, Լօրանս սօրտուքի, պու կիւրիւլթիւ նէ՞ տիր։

Խըտմէթքեարընն պիրիսի՝—Շաթօեի մունֆաղազ իթթիք իւղրէ կէլէնէր օլմալը տը։ բէիսլէրի Պոնէ Բուժ իւմինտէ պիր իսթիեար քէօյլիւ իմիշ։

Լօրանս— Լը Քիւէլլօմը, Մարիանիգ գո՛չ, պուրատա պէքլէտիեիմի օնլարա խապէր վէր. Մարիանիգ՝ կիւրիւլթիւնին կէլտիեի թարաֆա տօղրու գօչտու։

Լը Քիւէլլօ՝ բէֆիգլէրինէ պէրպագէր կէլտի։ Իսթիեար չաղգասընը չըգարարագ տէտիքի։

— Մատա՛մ, խաին Պրիս՝ պիղի հապս իթթի. էլիմէ կէչէրսէ պօղաճաղըմա հիչ չիւսդէնիղ օլմասուն..

Մարքիզ— Էշգրեա կէլտի. օնլարա մուհարէպէ իթմէք իչունմը կէլտինիղ։

Լը Քիւէլլօ՝ էվվէթ մատամ, պիղի թրիպա։ կէօնտէրտի։

Մարքիզ— Սիպին կիպի գահրամանլար օլտուգճա, հիչ պիր չէյտէն գօրգմամ։

Պոնէ Բուժ՝ մախսէթինի զէման իքիեէ թագսիմ իթթի. պիր գըսմընը գարունուն իքի թարաֆընա, տիկէր գըսմընտա, պիրազ իւէրուսէ գարուեը օտասընտա եէրէշտիրտի։ Հայտուտլար բրիւթիւնին կէլտիեի թարաֆա տօղրու գօչտու։

Լը Քիւէլլօ՝ բէֆիգլէրինէ պէրպագէր կէլտի։ Իսթիեար չաղգասընը չըգարարագ տէտիքի։

— Մատա՛մ, խաին Պրիս՝ պիղի հապս իթթի. էլիմէ կէչէրսէ պօղաճաղըմա հիչ չիւսդէնիղ օլմասուն..

Մարքիզ— Էշգրեա կէլտի. օնլարա մուհարէպէ իթմէք իչունմը կէլտինիղ։

Լը Քիւէլլօ՝ էվվէթ մատամ, պիղի թրիպա։ կէօնտէրտի։

Մարքիզ— Սիպին կիպի գահրամանլար օլտուգճա, հիչ պիր չէյտէն գօրգմամ։

Պոնէ Բուժ՝ մախսէթինի զէման իքիեէ թագսիմ իթթի. պիր գըսմընը գարունուն իքի թարաֆընա, տիկէր գըսմընտա, պիրազ իւէրուսէ գարուեը օտասընտա եէրէշտիրտի։ Հայտուտլար խըտմէթքեարլարը։ «Իմատատա գօչո՛ւնըզ, իմատատա գօչուեըզ. էշգրեա կէլիեօր» տէեէ չաղրմագտա օլտուղունը կէօրտիւ. սարբ խըտմէթքեար՝ դաբուլարը գարատգտան մատէտա արգալարընա պիր չօգ էշեա եըղարագ, թագվիյէտ ըմտիլէր. սիլահլարընա սարբլարլար։

Պու արալըգ, լը Քիւէլլօնուն՝ բէֆիգլէրիյլէ պէրպագէր, հապս օլունտուղը սալօնտան կիւիւլթիւ բաթրրը իշխիտլանէնէ, Լօրանս սօրտուքի, պու կիւրիւլթիւ նէ՞ տիր։

Խըտմէթքեարընն պիրիսի՝—Շաթօեի մունֆաղազ իթթիք իւղրէ կէլէնէր օլմալը տը։ բէիսլէրի Պոնէ Բուժ իւմինտէ պիր իսթիեար քէօյլիւ իմիշ։

Լօրանս— Լը Քիւէլլօմը, Մարիանիգ գո՛չ, պուրատա պէքլէտիեիմի օնլարա խապէր վէր. Մարիանիգ՝ կիւրիւլթիւնին կէլտիեի թարաֆա տօղրու գօչտու։

Լը Քիւէլլօ՝ բէֆիգլէրինէ պէրպագէր կէլտի։ Իսթիեար չաղգասընը չըգարարագ տէտիքի։

— Մատա՛մ, խաին Պրիս՝ պիղի հապս իթթի. էլիմէ կէչէրսէ պօղաճաղըմա հիչ չիւսդէնիղ օլմասուն..

Մարքիզ— Էշգրեա կէլտի. օնլարա մուհարէպէ ի

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ՝ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ ցարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստահանդէսներուն մէջ 400է աւելի շքադրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գեղեցուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՋ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Գալաթիա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մանաճիւղք՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

Ա՛ԻԹՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 Վէ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիսաէ Բլաս Վանտօմաս, 9 նօմէրօյու տարէյի խուստսի։

ՀԱՐԹԻՒ ՇԻՐՔԷՔԻ

Մէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագպուղաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթայը խանէլէրին գրյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐՔԷՔԻ

Մէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուղաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթայը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒՆ ՇԻՐՔԷՔԻ գաեէք միւսաիա չէրթիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայա իսէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւսթէլիֆ սուրէթաէ վէ խուսուսի էհվէն։

Ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐՔԷՔԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ամանաբ տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գաղրըբնտա սարը։

ՃԷՑԼԱՆ

ՀԱԶԸՐ ԷԼՊԻՍԷ ԻԶՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԱՂԱԶԱ

ԶԱՐԻՖ, ՈՒՃՈՒԶ Վէ ՏԱԵԱՆԸԳԼԸ

Սուլթան Համամընտա եէնի աչըլան մէյտանա նազըր, Բինթո թանընըն իսարիֆինաէ, Ն. 2ը

ՃԷՑԼԱՆ մաղազասընտա զարիֆ, տաեանըգլը, ալէա վէ հէր մէվսիմին մօտասընա վէ հիւանը թապիաթա մուվաֆֆըգ վէ հէր սինէ վէ վիճուսէ ույկուն էրքէկ վէ գասան վէ չօճուգ էլպիսէլերի մէվճուտ պուլունուր։

ՃԷՑԼԱՆ մաղազասընըն սիւէոսի Ռուբէն Մաղաքեան՝ պիր չօգ սէնելիք թէճրիպէլերինէն, միւղթերիլերինին տախի խաթիֆաէ իթմէսինի արզու իտէրէք, հէր պիր լիպաս իչուն օլ տէրէճէ ուճուզ վէ գապիւը իմթիա ֆիսթէար թագտիր իմմիշ տիր քի, եէրլի վէ էճնէպի հիչ պիր մաղազա քէնտիսի իլէ բեգապէթ էտէմէզ։

Միւհթէրէմ միւշթերիլէր՝ պիր թէշրիֆլերիլէ մէղքիւր հաղբզաթը թասիգ պուհուրքանագլար սարը։

Էմր պույրուլտուղը հալաէ, եօլլիւ իւզերինէ զաեէմ կաղբզբզը էլպիսէլեր տախի իմալ օլունուր։

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ ՏԸՐ։

ՆԻՄԻՔՐՕՍԸ 2 ԸՐՇ. ՏԸՐ

ԲԱԶԱՐ կիւնէրի տախ ԱԶԸԴ սարը։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ապնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Յովսէփ Էլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իսալական ամենաքնքիր սիկառի թղթերը, որոնք եթէ ուրիշներէ ճշդրիտ առանձնութիւն մը ունին, այս է որ իր չափն մէկ մասը յատկացուած է սեղոյա (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զայն գործածելով, թէ՛ ուղղակի նպաստած կ'ըլլայ գթասիրական հաստատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի նաեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ՈՒԷՍԴԸՐՈՆ

TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՄՍԸՑԼԱ ԹՇՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼԻՄՊԻՏԸ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագաւորական զիյանլարը մէճմուա	ԼԻՒՂ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագէչ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	»	» 1,250,000
Բեւամիլէն թէէմիյէ օլունմուշ սէրմայէ	»	» 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գապու, Անանիասի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրիարատա իշխիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըմագտա սարը

ԻՄԹԱՍ — Շէրիմիպին էն մտարոֆ Ֆրանսը վէ Ալման գումբանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլու

ղը հալաէ Ուէսթընգի 125 % սիր։ Իմթ պու հագիգաթ Ուէսթընը բագիպլէրինէ թէգիւվիւգ իթարմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ սարը։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԽՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ Ի ԳՈԼԻՕ Թրինպոսալ

ՎԱՃԱՌԱՆԻԵ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաէտա և լոցքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղակիը կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօսգաք և Կ. Ինճիեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սահրեւ, ուր չպիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ. — ՊՊ. Լաքուիէա Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօսէօն։
ՊՈՄՊԱԾ — ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ. — Պ. Մ. Գալիգեան.
ԳԱՀԻՐԷ. — Պ. Հ. Ռուղանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Ինճիեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ. — Պ. Կէռան Սրտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ — Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ. — Պ. Յակոբ Բոսվասալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ. — Պ. Հայնրիխ Վագնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ։ — Պ. Տիսօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒԴԻ. — Պ. Մ. Բափուանօ.
ՊԼՕՐՈՒԹ. — Պ. Ֆրանսէլ Շիֆֆիէր.
ՍԱՄԱՕՆ — Պ. Պ. Պեարոսեան Եղբարք։
ՏՐԱԳԻԶՕՆ. — Պ. Արիս Կ. Ինճիեան. 24—6

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԼԻԹԻԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7500000

1899աա մէրի իւլ թիրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի Գրդ.		19,534,276
» » եանկընը » » »		460,267,203
» » » » բրիմի »		1,433,965

Էմրիւ Ն-ԷՐԻՒ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէպէտլի չէրթիթ իլէ սիկուրթա ագա իսէր

Ն-ԷՐԻՒ-ԷՐԻՒ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէպէտլի չէրթիթ իլէ սիկուրթա ագա իսէր։

Նէտիչէսի էրուրբը՝ էրուբ մալ, էվրադը նագտիէ վէ վաքոր սիկուրթասը գապուլ իսէր։

Հիսէսատարանա՝ 1896աա 18½ %, 1897աէ 18%, 1898աէ 18%, 1899աա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ սարը։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթաէ Դրէսի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլո Աւսթրիան Պանգ, Սօֆիատա Պանգ Նատիոնալ Պիւլկար։

Թաշրիարատա իշխիւն միւսաիա վէ միւթէպէր քէֆիլէթլի աճէնթէր արանըրլըյոր

Թիւրքիա իշխիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի ոգլագ, Ճէպիճի խան

Թիւրքիա իշխիւն ումումի միւֆիթէթիչ — Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1902

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Յօրինեալ՝ ՄԱՐՈՒԽԻ Ա. ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ

Տէր եւ Հրատարակիչ
Մ. ՍԱՐԳԵՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Գին 5 Փրս.

Բուն ՕՐԱՑՈՅՑԻՆ դիմաց ունի Յաւելուած մը՝ զանազան կարեւոր ծանօթութիւններ։

* * *

Ազգ. Հիւանդանոցի մի քանի տարիներ առաջ հրատարակած Ընդարձակ Օրացոյցի դիրքն ու բովանդակութիւնը խիստ ճոխացած ըլլալով՝ Բոլոքեան և Հռոմկական ազգայինք սկսած են անոր մօտ Օրացոյցներ պատրաստել, ուստի Սարգեան եւ Ընկ. Տպարանը՝ բազմաթիւ Ազգանոց ֆանդրանց համաձայն այդ պակասը կը լրացնէ՝ տալ նպատակաւ միայն հրատարակելով Մերկայ Օրացոյցը, առանց մոքէն անցընելու Ազգ. Հիւանդանոցի Օրացոյցներուն վնասել։

Կը ծախսուի բոլոր Հայ գրավաճառաց խանութները։ Նաև կը գտնուի Պահճէ Գարու, Զրաւաճառ - Գրավաճառ Նշան պաղարի և Թիւրքիոյ բոլոր Հայ ծխավարանական խանութներուն։

Կենդրոնական՝ Սարգեան եւ Ընկ. Տպարանը՝ Պա պը-Ալի հասարակի Թիւ 38

Իսկ Իզմիրի մէջ Այի Եօրկի փողոց Գ. Պաչսպիրկեանի խանութը և Հայոց Առաջնորդարանին դիմացը ծախվանաս Տիգրան Տէր-Մարտիրոսեանի խանութը։

ՀԻԱՍՏԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՀՐԱՏ Ս. ԽԱՆՃԵԱՆ

ՅԵՒԱՍԱՐԳԻՐ ՄԱՏԵՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

16ածալ, ԺԶ-240 էջ, բազմաթիւ պատկերներով և 2 քարտէսներով։

—« ԳԻՆ 5 ՊՂՐՇ. »—

ՆՇԱՆ - ՊԱՊԻԿԵԱՆ նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «նոր ոգզութիւն»ով ու «նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրապարակ հանել։

Ամփոփ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Բաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանօթութիւնները միայն, առանց ոսկան ո՛ և է չորութեան սիրելի պիտի ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Ամէն խնամք տարուած է աշակերտին մատչելի ոճ-ն վնասել դրելու։

Մինչեւ մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը դիրենին ընագրին «ամբողջական» հասկացողութիւնը։

Վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ չատ հարուստցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ հասկոգել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝
Գրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճառատէսի.

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՔԱՑՍԷՐԵԱՆ

BÉRA

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՒՐ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առանձնութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տանկերէն Բերայի գունաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիւմպիւլի խան, Կարաքէօ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ԶԵՂՔ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

ԿԵԴԾԵՐԷՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆ։

ՏՕՔՏՕՐ

Մ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԻ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՌԱԻԹԵՆ
ՄԱՆՆԱՍԲԱՐՋ
ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՍԱՆԱ

ՍԱՓՐԼԸԳ ԱՐՍԱ

Պօղոսիկեան Սարգեար Եկնիմահալլէսինան Բաղարպաշը դարաղոլը զուրպինէքի ճէսիմ արտա, չէրթիթը մուհթէտիւէ իւլէ սաթըլաճաղրնան, արզու իսէճէք զէվաթքն, Շէրիֆ բաշա խանընտա, 32 Ն. օտայա վէ եախտա մաթիպուեայա միւրաճաաթը իլան օլունուր։

ԹԷՑ, ԹԷՑ, ԹԷՑ

Հնդկաստանի և Զինաստանի ամենարնիր ԹԷՅԵՐԸ բերել տուած եմ։ Զմեռուան այս ցուրտ օրերուն չատ յարմար կուգայ ստամաքներ տաքցընելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը միայն, ուրիշ փոխեռանդն պիտի վաղէքինքին։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին աղնութեան։

Կը ծախուի՝

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՁԵՂՔ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Բէյտրմալճըլար-Պազը
ՅՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕԶԵԱՆԻ
Վաճառատունը։

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱՒ

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆԻ՝ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի Զ. և Է. պրակները։

Մամուլի տակ է Ը. պրակը։

)(107)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԼՈՒՍԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԷՕ ՏՕՀՄԱՑԻՆ ՆԵԱՊԷԼ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Բ.

Անդղիացի պաշտօնատարին ամուսինն ու զաւակները իրենց մասնաւոր կարգը քաշուած կը հանդստանային. իրիկուան երբ պտոյտի պիտի ելլէին կանխաւ որոշուած կարգադրութեան մը համեմատ, Յովհաննէս ալ միւսներուն ժամուն օթէլին սրահն ելաւ ու պաշտօնատարը զայն իրեններուն ներկայելով,

— Պարոնը բնիկ Պոլսեցի է, ըսաւ, ու բացի արեւելեան լեզուներէն, քանի մը տարի ալ Անդղիերէնն ու Գաղղիերէնն ալ. և միւսներուն ժամանակ մեզի պիտի ընկերակցի մինչեւ Պոմպայ։

— Մինչեւ Պոմպա՛յ, բացագանչեց տիկինը, խիստ գոհ ըլլալով նոր ընկեր մը գտնելուն. ի՞նչ բարեբախտութիւն, բայց ուրիշ անգամ ճամբորդած էք այն կողմերը։

— Ո՛չ, տիկի՛ն, թէեւ ճամբորդած չեմ, բայց հեռաքիքիր եղած եմ միշտ Հնդկաստանի վերաբերող ոեւէ դէպքի նկատմամբ և կը համարձակիմ ըսել որ հինգ վեց տարուան աշխատութեամբս բաւական հմտութիւն մթերած եմ Գանգէսի երկրին նկատմամբ։

— Ըսել է մեզի պէս յանկարծակիի չէք եկած, այնպէս չէ՞ էսկա՛ր, անցած տարի մտքէս կ'անցնէր Հնդկաստան ճամբորդութիւն ընել։

— Այո՛, պատասխանեց պաշտօնատարը, մեր ուղեւորութիւնը անակնկալ մը եղաւ։

— Բայց մենք կատարեալապէս չի ներկայացուեցանք, յարեց տիկինը, եկէք, ձեզի մեր աղջիկ զաւկին օրիորդ Պէաթրիսի ներկայացնեմ, պարոն։

Տիկինը Յովհաննէսը առաջնորդեց դէպի իր աղջիկը՝ Պէաթրիսը որ որդուղարդը հաղիւ աւարտած՝ դեռ նոր կը մտնէր սրահէն ներս։ Տիկինին մէջնորդութեամբ երկուքն ալ ճանչցան զիրար ու քաղաքավարական մէկ քանի հարցում փոխանակելէ ետք, երկու փոքրիկ զաւկիրներն ալ ներկայեց Յովհաննէսի, երկու փոքրիկ հրեշտակներ, մէկը խարտեաշ, կայտառ, հինգ տարեկանի մօտ աղջիկ մը, միւսն ալ անկէ մէկ երկու տարի մեծ թիաղէմ լուրջ մանչ մը։ Յովհաննէս ամենէն աւելի փոքրիկ աղջկան կարեւորութիւն տալով սկսաւ անոր հետ զբաղիլ երբ պաշտօնատարն ու ընտանիքը կարծիքի փոխանակութիւն մը կ'ընէին իրենց այն օրուան պտոյտին մասին։

Անգլիացի պաշտօնատարը որ սէր էակար Սէմփսը կ'ըսուէր, յիսուն տարեկանի մօտ երեսնամեայ, բարձէ, քիչ մը գիրուկ, խարտեաշ մազերով ու մօրուքով երկնագոյն աչքով համակրելի, կայտառ մարդ մըն էր։ Մաքուր ձիւնի նման ճերմակ բերեանները, հագուստը, օձիքը, վերջապէս մաքուր մարդ մը ամէն կողմէ նոյն իսկ սրտով ու մտքով ալ մաքուր, որ կարեւոր պաշտօնով մը Պոմպայ կ'երթար և խիստ ազդեցիկ էր Անգլիոյ մէջ։ Իսկ ամուսինը, երկանը հաւասար տարիքով, նոյնպէս երկայնահասակ, դէր ու թխորակ, համակրելի, չէնչող, ընկերական տիկին մ'էր։ Առաջին տեսութեամբ իսկ կարելի էր կռահել համերաշխութիւնն ու սէրը որ կը տիրէր երկու ամուսիններուն ու իրենց նախանձելի ընտանիքին միջեւ։

Պէաթրիս՝ որուն մօտ Սէմփսը պատգամ կու տայէր, լուրջ, ծանրագլուխ բնաւորութեամբ օժտուած՝ սիրուն աղջիկ մ'էր, գրեթէ խառնուրդ մը հօրն ու մօրը, գեղեցիկ մտաւորական ու հոգեկան բարեմասնութիւններուն։ Երկայն հասակ մը, բարեձեւ իրանով ու ձկան դիրուկ մարմնով, ճերմակ, նուրբ կարմիր երեսներ. վայելուչ քիթ մը, խոշոր սեւ վառվռուն աչքեր, երկար թուխ թարթիչներով ու աղեղնաձեւ յօնքերով, վերջապէս տիպար գեղեցիկ մը, իր կատարելութեան մէջ։

Յովհաննէս՝ փոքրիկ աղջկան՝ Բօնիի հետ զբաղելով հանդերձ, աչքէ չէր վրիպեցներ նորատոց բարեկամները, հեռուէն՝ մանրամասն զննութիւններ ընելով անոնց նկատմամբ, աչքին ծայրովը։ Պէաթրիսը մանաւանդ մէկ քանի անգամ գնեց գնահատողի աչքով եւ անստգիւտ դատաւ զայն իր գեղեցկութեան մէջ։ Այս կարգի ընկերներով ճամբորդել, աւելի հաճոյք մ'էր քան թէ յանդուգնութիւն եւ երիտասարդ զրագիրը ուրախ կ'ըլլար որ փոխանակ խնայողութիւն ընելով գնում տեղ մը իջեւանելու, այս ճոխ օթէն ընտրած ու քաստաւորութիւն ունեցած էր Սէմփսը ընտանիքին հետ ծանօթանալու։

Ասոնց ամէնքը աղէկ, միւս կողմէ սակայն աղուն ուրախութիւնը կը դառնանար, երբ խորհէր որ ի՛նչ պիտի ընէր Պոմպայի նման միջավայրի մը մէջ։ Երկերկու հարիւր ոսկիի խեղճ գումարը, այս ճոխ կենցաղին ու ճամբորդութեան առջեւ ձիւնի նման պիտի հալէր անշուշտ, քանի որ ամէն բան առաջնակարգ կ'երթար հիմա, անկէ ետք ի՞նչ պիտի ըլլար կացութիւնը։ Ահաւասիկ այս մտածումն էր որ պատած էր Յովհաննէսն ու ամէնէն զուարթ, ուրախ ճոխ վայրկենին կուգար խանգարել երջանկութիւնն ուշադիրներուն։

Սըր Սէմփսն կնոջն ու աղջկան հետ համաձայնելէ ետք.

—Պարո՛ն Յովհաննէ՛ս, հարցուց, պիտի հաճի՞ք մեզի հետ պտոյտի ելլել այս իրիկուն։

—Մի՛ կատարեալ հաճոյքով, ըսաւ, մինակ թէ իմ ընկերակցութիւնս եթէ հաճելի ըլլայ տիկինին ու օրիորդին։

—Մենք հնչ մասնաւորաբար որ կը խնդրենք, յարեց տիկինը, ասիկայ սկզբնաւորութիւնը պիտի ըլլայ մեր ապագայ ուղեւորական ընկերակցութեան որուն վրայ ալ ծրագիրներ պէտք է որ կազմենք հիմակուընէ իսկ։

Եւ ամէնքը մէկէն վար իջան ու կառքերու մէջ տեղաւորուելով երկար պտոյտ մը ընելէ ետք զբօսարան մը մտան։ Յովհաննէս իր կառքին մէջ առած էր երկու փոքրիկները որոնք հիմակուընէ իսկ ընտելացած էին ու կ'ըսկսէին հազար թ. մէկ հարցումներով չփոթեցընել իրենց նորատաց բարեկամը։ Փոքրիկ խարտեաշուհին՝ Բօնի մանաւանդ, թէ պատմութիւնը կ'ընէր ճամբուն վրայ տեսածներուն եւ թէ՛ բացատրութիւն կ'ուզէր շատ մը նորօրինակ իրերու մասին որոնց ծնկատմամբ ալ լուռ մնալ կ'ընտիպուէր Յովհաննէս։

Երիտասարդը ամէնէն աւելի Պէաթրիսի հետ խօսքի բռնուիլ կ'ուզէր, բայց առիթը չէր ներկայանար։ Զբօսարանին մէջ ալ վայելուչ չէր ընթրէն խօսակցիլ այնպէսի բազմութեան առջեւ։ Սէմփսն ընտանիքը մանաւանդ շատ ախորժ չէր զգար այն տեղի ժխորէն ու աղմկալի մթնոլորտէն, ուստի զբօսանքը բաղձացուած արդիւնքը չի տուաւ եւ զբօսաշրջիկները հիւրանոց վերադարձան ուրիշ առիթի վերապահելով իրենց խօսելու ախորժակը։

(Շարունակելի)